

308475 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 17 వ తేది సోమవారము

No. 40

సంపాటము. ౨

రాక్షసనామ సంవత్సర విజయైశాఖమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

సంచిక ౪౦

యుద్ధము !!!

పటములు.

యుద్ధపుటలు 12 పుటలుగల ఒక సాగనైన పుస్తకము. (పుటలు 20 x 15 అంగుళముల ప్రమాణ గలిగిన పట్టమైన కాగితముపై ముద్రింపబడియున్నది)
ఈ పటములలో యుద్ధపుటలు, ఆకాశసంధ్యయుద్ధములు, వాహికా యుద్ధములు, వాయువిమానయుద్ధములు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, స్వీడన్, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా దేశములలోని జేతుకలున్న, జార్జి గా గున్న, లెబ్బియము దేశపు రాజు గారున్న, (ఫ్రాన్సు దేశపు) ప్రెసిడెంటు గారున్న, జర్మనీ దేశపు కాయీరు గారున్న పుస్తకములు శేరియున్నవి.
పటములుగల ప్రతిపుస్తకముతో కూడ, ప్రతిపటమునుగూర్చిన వివరము ఆరకము, తెనుగు, కన్నడ భాషలలో వ్రాయబడియున్నది.
ఈ పుస్తకము మిక్కిలి చక్కగా ముద్రించబడియున్నది. మరియు అందరికి ఇంపునభట్టించి, యేగృహమునైన అలంకారమును కలిగించును.
తగినన్ని పుస్తకములే అమ్మి పోయియున్నవి. అవిభక్త్యుక్తమున చే మీ ధర్మాస్తులను పంపుడి.
ఒక్కొక్కదానిపై రూ. 1 0 0. వి. ఓ. పోస్టుద్వారా రూ. 1 4 0.

మోహన్ దాస్ పబ్లిషింగ్ హౌస్, 19 మన్మంట్ రోడ్డు, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక! సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆంధ్రసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆనందికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన సర్వసైన్య సేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహామృదు, ఈశ్వరమోక్షము, రంగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములు, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయేకా విభును లోకము నంతయును కలనరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సములే మిగ్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యేక కారణములు పోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గముల నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను చెబుచు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములంద పూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయొక్క తిథిగను 300 పుటలకు నిండియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమోక్ష గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడి యున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	నెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవార్షిక పత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కేనూసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ నుమాలు చేయబడును.
యుద్ధచరిత్ర సంచికను బడయగోరునా రిక్వెటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన వార్షిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తుంబకేశ్వర, మదరాసు.

నోటీసు - లాభము!

బయస్కోపు యంత్రములు:- మానవ స్థానాద్ధ బయస్కోపు యంత్రములు, కాక్ బయస్కోపు యంత్రములు యుద్ధపుటలు, లైటు సామానులు మిక్కిలి చక్కగా విక్రయించబడును. ధరలు రు 100లు మొదలు రు 5000 వరకు యున్నవి. ఈయంత్రములను కలిగియున్న వారు త్వరలో భాగ్యవంతులు కాగలరు. క్షుద్రిగా సంకలులు తెలియగోరువారికి కాశీబలాసులు పంపబడును.

మిరియస్కోప్ యంత్రములు:- రు ౧౦లు మొదలు రు ౧౦౦ల వరకు ధరకలిగి యున్నవి. వివిధమయిన కష్టములేకుండా ఒక్కమిట్టులో పోస్టుకార్డుమీదగాని బ్రాజెల్ మీదగాని కోసవారి ఫోటో తీసియున్నవచ్చును. ఒకరోజున గింం ఫోటోలు కియారుచేయవచ్చును. వాగమును చెండుకుండలయినా లాభము పొందవచ్చును. తెలవల్సము ఫలమధి కము. ఇది మన యిండియాకు ప్రాతీనిక.

కాం నేషన్ బయస్కోపు కంపెనీ

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.
బ్రాంచి:- ఉర్దూ, గంపాజిల్లా.

అపూర్వ గ్రంథములు.

1, 2 గారడీపుస్తకము. - ౧ వ భాగము ౧౦ అణాలు ౨ వ భాగము ౧౦ అణాలు వీటిలో గణిత చమత్కారములు యక్షిణీ కనికట్టు కల్పశివ యంత్రములు మొదలయినవి. గలవు వీటిని చదువుచూ ఆశ్చర్యముగా గాండీచేయగలరు.

3 మేధావి :- ౪ అణాలు. ఆస్పత్రమైన భావక శక్తికి మార్గము తెలుపబడినది. శతావధానము చేయగలరు.

4 చతురంగ దర్శనము. - 10 అణాలు. ఆట విధానము చతురంగపు తమాసాలు. అందయెత్తులుగలవు.

5 చిత్ర మంజరి. - ౪ అ. 6 విశేషముల 6. ఆ 1 షరమానందము 4 అ. 8 ఆనందము 2 అ. 9 చమత్కార రత్నాకరము. 2 అ. ఈ అయిదు పుస్తకములలో వివిధములయిన పాఠ్యములు, విశేషకరమైన పద్యములు చమత్కారములు గలవు. కడుపుబ్బుకట్టు నవ్వుపుట్టించును. స్త్రీలకు మిక్కిలి ఉపయోగము.

బుద్ధిరాజు ఈశ్వరప్పచతులు

ఉర్దూ, గంపాజిల్లా

ఆంధ్రమహాజన సభ.

అంగీకరించుచున్న తీర్మానములు.

10 (a) క-సాలనా సౌకర్యమునకును, (పజల పురోభివృద్ధికిని హిందూదేశమున భావలన జట్టి రాష్ట్రములుగ విభజించుట యవసరమనియు, (b) దేశీయవహాన సభవారు కృత్రికపరిచిన కృత్రికపాలనా వ్యవస్థను ఇండియా దొరతనము వారు లేఖలో పొందించిన స్థానిక స్వాతంత్ర్యము సిద్ధిచేయుట కట్టి భాషాప్రయత్న రాష్ట్రములే అవసరము'లయినను (c) ఈ రాజధానిలోని తెలుగు జిల్లాలను (ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ జేయుట యుక్తమనియును, ఆంధ్రకమనియును, తీరుమానించుచున్నాడు.

ఉ:- ఒంగోలు జిల్లాభిరామరావుగారు.
ఆ:- క. యస్. రామమూర్తిగారు.

11. (a) ప్రస్తుతము బాలికాసాక్షాత్కాలలో నిర్ణయించబడిన పతనీయ విషయానుక్రమణిక హైదరాబాదుల పురోవృద్ధికి అవసరముగా నున్నందున, యుక్తముగ విషయానుక్రమణికలను నిర్ణయించుటకు ఉద్దేశ్యము కాని వారి కొందరిని ఉద్దేశ్యములను కొందరిని ఉపసంఘముగా నియమించుట యావశ్యకమని ఈ సభవారు తీరుమానించుచున్నాడు. (b) శ్రీల ఉన్నతవిద్యకు తగు కరణులేర్పరచుటగాను మరికొన్ని యుక్తవిద్యాలకు అవసరమని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు. (c) శ్రీల విద్యలో సుగీతము సహితము ఆంధ్రకవిద్య యనిగ్రహ వారభిప్రాయపడి దొరతనమువారు బాలికాసాక్షాత్కాలలో సంగీతము నేర్పుటకు తగు ఏర్పాట్లకు చేయవలయుననియును, సంగీతములో సహాధ్యాయులను తిరగేరు చేయుటకై తెలుగు జిల్లాలో నొక సంగీతపాఠశాలను స్థాపించవలయుననియును దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

ఉ:- కెల్లా ప్రకాశ మూర్తినారాయణరావుగారు
ఆ:- బి.ఎ.ను సాయమూర్తిగారు.

12. జెన్న పురలో కాకినాడలోని వాతవ్యవస్థ పంతులుగారు ప్రయోచించుచున్నట్టియు, ఆంధ్రోద్యమమునకు ఆశీస్కరించుటల సహాయము చేయుచున్నట్టియు ఆంధ్ర దేశపురికకు సహసహాయముగా చేసి పోషించవలెనని యాసభవారు ఆంధ్ర మహాజనబంధుని కోరుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

13. దేశీయ విద్యాభివృద్ధికై తెలంగాణదేశ ప్రాచ్య విద్యాపరీక్షలు ప్రారంభమయిన రెండవ సం॥ నె నిలిపివేయుటకై సిండికేటువారు చేసిన తీర్మానము దేశీయ విద్యలకునానాది ఆపించిన ప్రతిష్ఠాపనులకును భంగకరముగా నున్నది. కాన దానిని రద్దుచేయవలయుననియు ఈ తీర్మానమును దొరతనమువారిని, సిండికేటువారిని ప:పరయననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఉ. తాతారాయడు కాశ్మీగారు.
ఆ. కెల్లా ప్రకాశ మూర్తినారాయణరావుగారు.
మాధవరెడ్డి కాళిదాసుగారు.

14. (a) ఆంధ్ర మహాజనసభయొక్క తీర్మానముల ప్రకారము సాధనముల కమమార్పుపనులు నెరవేర్చుటకును (2) రాజాపురమువారు సభ సభకుటకు (వాసి, సిద్ధము చేయుటకును (3) ఆంధ్రభిక్షి నొకసంబడి సామును స్వాధీనులో నుంచుకొని పరిపాలించుకొనుటకును ఈ దిగున సహాయంపంబడివారలు "ఆంధ్రమహాజన సభా సామితి" ప సంఘ " మహామేధతో నొకసంఘమును ఏర్పరచుటకు తీర్మానించబడినది.

(2) ఈ సభలో తెలుగు జిల్లాలలోని కాకతీయ సభ్యులు గారు గౌరవనీయులంబు సభ్యులుగా నుండవలసినదనియును, ఇప్పుడు అలాగా ఈ సభలో పూర్తిగాని చేర్చవలయుననియును నియమించ బడినవారు చేరి తీరినవారిని ఆయా జిల్లాలనుండి నియమించుకొన వచ్చుననియు, వారిని నచ్చినవారు పూర్తి చేయుటకు వారి ఆధికారము కలిగియుండ వలయుననియు, (3) నేనాసంఘము నిర్ణయించుట, సంఘ కార్యదర్శిని నియమించుట మొదలగు పనులకు ఆధికారము కలిగి అందుకు కాకతీయుల క్యయము గుర్తింబుటకును ఆంధ్రభిక్షి సామును కమమార్పు చేసి పాలించుటకును ఆధికారము కలిగియుండవలయుననియు, (4) ఆంధ్రమహాజనసభాసంఘములో ప్రతిజిల్లా నుండి ముగ్గురుండవలయుననియు, వారిని వీలైనంతవరకు ఆంధ్రమహాజనసభయొక్క జిల్లా ప్రతినిధులు వారివారి జిల్లా లలోనుంచి ప్రతి సం॥ ఆంధ్రమహాజనసభాసమావేశ కాలము

సం జెన్న కోన కలయుననియు (2) వై సంఘముయొక్క సమావేశమునకు అయినగురు సభ్యులు చాటుననియు నీసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

సర్వజనాంగీకారమున బడినది.

15 ఆంధ్ర దేశమున కీర్తి కేసులను మల్లాది సత్యలింగం గారు మనదేశములకు ముఖ్యముగ విద్యాభివృద్ధికిగాన ఏను లక్షలరూపాయల వానమిచ్చి చేసిన మహోపకారమునకు ఈ సభవారు తమ కృతజ్ఞతను తెల్పించుచు కాకినాడ జగన్మాయకపురములో స్థాపించ వలసిన ఆంధ్రదేశపు కళలను బోధించుట సౌకర్యముల నేర్పరచ వలెనని ఆచారము యొక్క ధర్మకర్తలకు దెలియ బఱచుచున్నాడు.

ఉ:- దుర్గిగాల మూర్త్యుపకాశరావుగారు.
ఆ:- కొండ వెంకటప్పయ్యగారు.

16. 1. కృష్ణవిజయవర ప్రాజెక్టు 2 నాగవరీ (ప్రాజెక్టు 3. టుమిటర్వా అడివనల్ విజయవర ప్రాజెక్టు 4. అనమలంక ప్రాజెక్టు ఈవారుల నీటిసారవల పనులను దొరతనమువారు నెరవేర్చుట అవసరమని ఈ సభవారు గట్టిగ కోరుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

ఇతర వారు:- తూర్పు కమ్యునిటీరమున తెలుగు జిల్లాల యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికిగల ఆయా జిల్లాలలో మధ్య ప్రదేశములనుంచి వచ్చి పిందూస్థానమునకు ఇతరవారులు అనవరతిగా ఈ సభవారిని ప్రార్థించి నిజయగరమునంచి రా యపూరునకు రైలుమార్గమున త్వరగా పూర్తిచేయుటకు తగు సేవాట్ల జేయవలయుననియును రాజమహేంద్రవరమునంచి సింపంచకు రైలుమార్గము నేర్పాటు చేయవలయుననియును, మధ్యపరగణాలను గలజాము జిల్లాలో కలుపుటకు తగునేర్పాట్లనాలోచించ వలయుననియును జయపురము రైలునకును విద్యాభివృద్ధి చేయవలయుననియును దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

18. కెల్లా ప్రకాశ మూర్తినారాయణరావు (Senate) ఆంధ్రమహాజన విషయముల చర్చకునచ్చినప్పుడు సామర్థ్యముతో విమర్శింప తగినట్టియు ఆంధ్రభాష మాతృభాషగా కలవానిని సభ్యులుగా నియమించుట యావశ్యకమని దొరతనమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

19. విశాఖపట్టణము రైవున నాకాశ్రయముగాచేయుట తెలుగుజిల్లా యాధి కాభివృద్ధికి ఆవశ్యకము గావున దానిని త్వరలో నిర్మాణముచేయుటకు ఈ సభవారు దొరతనమువారిని గోరుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

20. దత్తయండలములో కళాశాలను శీఘ్రముగా స్థాపించవలెననియును, రాజమహేంద్రవరములో బోధనాభ్యాస కళాశాలను త్వరలో మరల స్థాపించవలెననియును ఈ సభవారు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

సవరణ:- రాజమహేంద్రవరము కళాశాలలో బి. ఎ. అనన్యకోర్సునుకూడ చేపించ వలయుననియు ప్రార్థించుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

21 విద్యా వ్యాపకము చేయవలయుందు గ్రంథాలయములు ముఖ్య సాధనములు గనక 1. ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశము నందు తెలంగాణదేశ యొక్కట్టియు, ఇక నుండు స్థాపించ బోవునట్టియు గ్రంథాలయములకు ప్రాధాన్యతగలవలయుననియు భావనయము చేయుటకును మునిసిపాలిటీల యొక్కయు లోకలు బోర్డులయొక్కయు ద్రవ్యమునుండి భనసాహాయము చేయుటకు సురసాయములు కలగజేయుటకు స్థానిక ప్రభుత్వము వారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నాడు. 2. ఆంధ్రభాష యందు ప్రయింపబడు గ్రంథములను చెప్పి జట్టముప్రకారము లభిత పుస్తక గ్రంథాలయమునందలి అమద్రిత గ్రంథముల పోతులను చేర్చి ఆంధ్ర దేశముల గ్రంథాలయములకు సహాయముగా నుండుట్లు ఆంధ్రదేశమున వీలైనచో ఒకకేంద్ర గ్రంథాలయమును స్థాపించుటకు ఈ సభ వారు కోరత నము వారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

(2) ఆంధ్రభాషయందు దొరతనమువారిచే ప్రయింపబడు విద్య ఆకోగ్య, కృతసాయ విషయములకు సంబంధించి నట్టియు, పరపతిసంఘములకు సంబంధించినట్టియు, ప్రయగముల నన్నిటిని ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయముల కన్నిటికి ఉచితముగా దయచేయవలెనని ఈ సభవారు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నాడు.

అగ్రాసవాధిపతిగారు.

22 రాజాపుర ఆంధ్రమహాజనసభ కాకినాడలో జరుపుట కిసభవారు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఉ:- కొండవరం జమీన్దారుగారు
ఆ:- సాయమూర్తిగారు
చావలి రామ సోమయాజులుగారు.

శ్రీ వెంట్ల చుప్రభు దంపతుల కార్యక్రమము.

1915-వ. సం॥ కృష్ణము మే నెల 20-వ తేది గురువారము సాయంకాలము 4-30 గంటలు. - శ్రీ వాసలు పర్ హెరాల్డు స్టూర్రు దంపతుల నోటించువకు విచ్చేయుదురు.

22-వ తేది కవివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలు. - శ్రీ వారలు వివిధానుభవముగారి నోటించువకు విచ్చేయుదురు.

25-వ తేది మంగళవారము పూర్వాహ్నము 4 గంటలు. - ఉదకమండలము నందలి ప్రభుత్వమందిరమున కాసన నిర్మాణసభకు హాజరుదురు.

28-వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9-30 గంటలు. - శ్రీ ప్రభుదంపతు లుదకమండలమునందలి ప్రభుత్వమందిరమున సంగీతసభ గావించెదరు. శ్రీ ప్రభుభాగవతు మదతము పూర్తిమీ సుం సంబంధించిన సి. డి. జి. కార్తెకర్, సి. వి. ఇ. గారిని సి వి ఇ. బ్యాడ్జిరి పోలీసు మెదలుతో సహాకరింతురు.

29-వ తేది శనివార మహారాష్ట్రము 3-45 గంటలు. - నీలగిరి ఆగ్నిహోర్తి కల్చుగల్ సానెటివారియొక్కయు సాంత్ ఇండియన్ పార్టీ అస్సాసియేషను వారియొక్కయు సాంవత్సరిక ప్రవక్తమునకు శ్రీ వారు ప్రారంభోత్సవమును నిర్వహించెదరు.

ఏలూరు కోర్టులు:- ఈ నెల 8 వ తేదీతో మన సబుకోర్టు ప్రేక్షకాలపు కేలపునిమిత్తము మూయబడినది. సబుకోర్టు అదిగవకే అలాగ కొందరి నెల 19 వ తేదీని మూయబడినది. మనసబుకోర్టు నోపాలు అడివనలు మనసబు కోర్టుకు కూడ నెలపులు ఆరంభమయ్యెను. ఈమాడు కోర్టు లును తిరిగి జూరునెల 21 వ తేదీని తెరువబడును. ఇక్కడ మునగలుగానందు సి. గోమాజీరావు పంతులుగారికి పూర్తి గరకు బలీకాబడినది. నెలపుల అనంతరము తిరిగి యిక్కడకువచ్చి జూరులు నెలలో పూర్తియొప్పుగిచ్చి వెళ్లిపోయెదరు వీరు ఇక్కడ మాడుసంబంధములచే కాలమునుండి యుండిరి. కేసులు త్వరితముగా పరిష్కరించుటలో గోమాజీరావుగారు చాల ప్రభావితమొందిరి. వీరి కాలముగా కేసులు పరిష్కరించుటలో ఏలూరుకోర్టు ఈ రాజధానిలోని కోర్టులలో ఉన్నత స్థానము కపించగలిగెను. గోమాజీరావు గారు కేసువిచారణ చేసిన ఒకటి రెండు గోజులకే తీర్పులు చెప్పమనవచ్చిరి వీరు ఇక్కడనుండి ముట్టుపట్ల పుణ్యస్థలముల నేకములు యాచిరి. అంతగా మాటకాక కాకపోయినను గోమాజీరావు గారు అనుజము కల్పింతురనుచున్న ప్రజలకో కలసిమెలసి వర్తించుచుండిరి. వీరుకేసులు విచారించిన తరువాత అతిశీఘ్రముగా తీర్పులు చెప్పమనవచ్చినందున ఆవి పరిపూర్ణమయిన ఆలోచనతోను జాగ్రత్త ను కూడుకొని యుండలేదనియు కేసులలో సాక్షివాద్యాలములు అసంపూర్తిగా నండువు వచ్చినవనియు ప్రజలకోక అభిప్రాయము కలిగినప్పటికి మొత్తముమీద గోమాజీ రావుగారు మునగలుగా నున్నంతకాలము స్పష్టమను, పార్టీలకును, సాఖ్యకరముగా నేయుండెను. వారు ఈగ్రామము విడిచివెళ్లక పూర్వము నేనా భావమున ననేకమంది వారికి వింతు లొచ్చి" అని ఏలూరు నుండి మాదిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

అరెలు పచ్చికరూపము - ఇది ఇప్పుడు వాడికీలు కర్పూర నైలము కలిపి చేయబడి చమురు తు 1-కి రెండణాల కమ్ముబడుచున్నది. మం దు ల యందు వాడుటకు దగియుండదు. నిజమయిన పైదానిని గోనలు ముంచిరి. తు 1-కి రూ. 200

అమృతాజనండిపో, చెన్న పురి

కావలెను

నన్నకమైనట్టియు శ్రాస్తమూర్తులనో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు రూ 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెన్నలుకూడ ఇయ్యబడును పనిచేయు నమగ్గుతనత్వగర్వనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇట్లు మున్న వారు నెంటునే ఈదిగువ చిరునామాను వ్రాయవలెను.

• ఎ. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కింపెసి,
31-వ తేరువీధి, తిరునల్లీ క్కేడి, చెన్న పట్టణము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్.

ప్రత్యేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వము.

ప్రభుత్వము.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు చెప్పిరి:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయు వారంభమైనది ముగ్గురు యంత్రములు అమలుచేయుచున్నామని వాదించినారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది.

నివాసములు.

డాక్టరు పట్టాభిసేతారాయయ్యగారు చెప్పిరి:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము అమలుచేయుచున్నది.

దేశభాషలలో ప్రభుత్వము.

కాశాద్రిరామకృష్ణగారు, పేట మామిడిరామగారు ముచ్చటించిన తరువాత డాక్టరు పట్టాభిసేతారాయయ్యగారు చెప్పిరి:—హిందూ దేశమునందలి ప్రజలు వారివారి భాషలను విజ్ఞానమున కాపాడకొనకుండు తగినదుపాయము లుండవలయును. దేశభాషలందు ప్రభుత్వమును జరిపిగాని జరుగవు. దేశభాషలందు ప్రభుత్వమును జరిపిగాని జరుగవు.

శాసనసభ్యుల అభిప్రాయము.

నాయంకాలము రాష్ట్రాధికారులనుగూర్చి శాసనసభ్యులు ప్రశ్నించిన విషయపు ప్రాయములను వెల్లడించిరి. ఆంధ్ర ప్రభుత్వము మోచర్ల రామచంద్రరావుగారిట్లు చెప్పిరి:—అంబల కొకటి బయట కొకటి చెప్పారు. అంబల కొకటి బయట కొకటి చెప్పారు. అంబల కొకటి బయట కొకటి చెప్పారు.

బయ్యా నరసింహాశ్రీకృష్ణగారు చెప్పిరి:—రాష్ట్రాధికారి విషయమై నాయాభిప్రాయము గూర్చి మీరేమనుకొనబోయినా దాని దక్షిణాదివారు మీరాష్ట్రము ఎప్పుడు వచ్చునో నన్ను అనుకున్నారు. అందువలన నా అభిప్రాయము చెప్ప నక్కరలేదు. శాసనసభ్యులు తమ అభిప్రాయమును వెల్లడి సాయముచెప్పి లాభములేదు. ఒకప్పుడిందువలన నష్టమే సంభ వించును. మేము శాసనసభలో నేమిచెప్పినా అది మీరాష్ట్ర ప్రాయమేగాని ప్రజాభిప్రాయముకాదు. ప్రభుత్వమువారు ఆటేసింపబడుదురు. అట్టి సమయమున ఇతర సభ్యులలోను సహ అభిప్రాయము వెల్లడించుట సమంజసము కాదని మిన్నుకుంటినిగాని భయముచేగాదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రము అంద

తమ సమస్త సమయమున దే. కాని మనము మోచర్ల పడమరము. మనము కోరినమాటలు రామయ్యల తండ్రి పుట్టలైన పండుట శ్రేయస్కరము. దత్తమండలమున వెల్లడిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గతమున దానిని జిల్లాను, పోలీస్ డివిజనులు జిల్లాను, పోలీస్ కొనిపోయి మధ్య రాష్ట్రములలో గతమునందలి అధి అనుకూలమున ముచ్చటించి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమును తమ భిన్నాభిప్రాయములను వారు కావ్యసాధన రంగాలవలనను. చెన్నరాజధాని చాలావెచ్చి జనసంఖ్య వృద్ధియగుచున్నది. మనము కోరినను కోరినను నను విభజనను రాజుమానరు. కాని అది మనముచేయు ప్రయోగమే జరుగవలెనని చెప్పబడెను. మనము తొందరపడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము చేయుటకు దొరతనమువారి కనకాక మిచ్చుకొనడము.

పోలవరం జలసంపాదకము కొరవడక జలకల కృష్ణారావుగారిట్లు చెప్పిరి:—మేము మాఅభిప్రాయమును వాచివెట్టుచున్నామని చెప్పవచ్చును. ఇదివ్యాధియు. కాని ఆంధ్ర రాష్ట్రమువలన చాలాభయముగలవలన నిరంతరము శ్రమ. మనము పన్నుల విధియుగా చెల్లించుచున్నామని చెప్పిరి. అందు సమానముగా ప్రభుత్వమువారు సమానముగా చెల్లుదుగాని అధికముగా జేయుటలేదు. మనముకలిసి రెండుకలిసి వలన నిట్టిపద్ధతులు కొన్నిగలవు. అయినను మనము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము. కృష్ణ, వెల్లూరు, గుంటూరు, గోదావరి విశాఖపట్టణ జిల్లాలవారుమాత్రము రాష్ట్రముకొనుచున్నామని దత్తమండలము, చిత్తూరు గంజముజిల్లాలకంతయురాష్ట్రమున లేదు. ఈమండలములనుండి ప్రతిభలు కూడవచ్చి సుంక లేదు. వారెవర నింతవలన విసభవాప్యమైన ప్రభుత్వము లేదు. ఇంకను రెండుమాడు సంతకములు జరిపిరి. రెండవదిను రాష్ట్రాధికారికత సంగీకరింతురు. కాబట్టి తొందర పడక ఒకటితో పాచేయును. ప్రజాభిప్రాయమును విన్నవించుకొనుదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము విషయమైమాట విన్నవించుకొనుదు. అయినను, నిసకరణనునే సంగీకరించాలను.

నరసింహరాజుగారు:—ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యతము. సరణగూర్చి యిదివరకు చెప్పిరి. అందులో నేకభాషించుచున్నాను. దీని నిష్పత్తి నిలువవలెనని ఇట్టి యధ్యక్షులయమున మనము దొరతనము వారిని తొందరపెట్టకూడదు. అయితే శర్మగారు గంజమును మధ్యరాష్ట్రములలో గలపురుషుల భయపెట్టిపోరు. దానికి కారణముకల పడదు. అట్లు జరిగినచో దేశమున వెద్ద ఆందోళనము ప్రారంభమగును.

సుదినము.

భూమిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు:—నేను తెలుగు గవర్నరుపాలనమే చూచునని చెప్పినట్లుగా రామయ్యగారు రావుగారు నడిచినారు నేను ఆవిధమున చెప్పియుంటిని. నేను నిశ్చయముగా నుద్యమము శాసనసభ్యులందఱు ప్రత్యేక రాష్ట్రములనుగూర్చి విన్నవించినారు. దత్తమండలమున నాకు అడుగకుండ ప్రత్యేక రాష్ట్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కొరవచ్చునని యుద్ధాంతరము దానిని యుద్ధాంతరము తప్పట అదియే నొప్పుకొనుటకు నాగవలెనట.

ఇంకొకసారి.

కృష్ణా నారాయణరావుగారు:—ఈవిషయమున నుద్యమము యగును. శాసనసభ్యులు తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించినారు. రామచంద్రరావుగారు గవర్నరు, మోచర్ల ఉండెడి రాష్ట్రమునుగూర్చి యుద్యమము, తమన్న ఆక్రమణదారి నూచించినారు. అందులో నంగీకరించు. మనము వెద్ద దానినే కొందున్నామని దొరతనమువారు చిన్నదాని నిచ్చిన మనము ఆక్రమణదారి మ? తెప్పింతు గవర్నరు పాలనముమాత్రము మంచిదిగానా? శాసనసభ్యులందఱుగూ? ప్రస్తుతియనుచు రాష్ట్రమునకు అయినా వచ్చా అది గాని, యాపరిపాలనము ఆపరిపాలనము అనికాదు. అసంగతి తరువాత విచారించవచ్చును. కాబట్టి నై తీర్మానము మూడవ పాదములో వాంఛియును. అను మాటకు బదులుగా "యుక్తము. అవసరము" అను మాటలు చేయుటకు గోరుచున్నాను.

కొండ వేంకటప్పయ్యగారు దీనిని బలపఱచుట నిష్పా చెప్పిరి:—బాబట్టి జరిగిన సభలలో తీర్మానము నూ సంతకము తరువాత వెల్లడియైన చెప్పి చివరకొన్నామని తెజవాడలో జరిగినపుడు దొరతనమువారి నష్టవలయును. చెప్పిన వారుండినను అప్పుడు వాంఛివదినదారి. ఇప్పుడు మనము తొందరపడవలసిన పనిలేదు. కాని, ఎట్లగు నేక

స్థానిక వార్తలు

తిరువల్లి క్లెయింట్ అన్నదాన సమాజము. — కడప జిల్లా కలెక్టరును గానలక్ష్యముగాను కలన నియమించు 400 మంది పేదలకన్న గాంధీ గాంధీవలసినది

సోస్టల్ నోటీసు:—కలకత్తాగిండియన్ వార్షికు మొలలాలస్యముగా వచ్చినది అందువలన సదరు మొలలు జనరల్ పోస్టాఫీసులో సుధ్యాన్నము 12 సంవత్సరముల బట్టాదాకు సిద్ధముకాతము.

కృష్ణా లెక్కలెట్లు — ఆక్రింగు కలెక్టరు గానున్న ఎఫ్. ఆర్. హెమింగ్వే, సి. సి. ఎన్. గారు, శ్రీ ఎమ్. ట్యూరింగుగారు కలెక్టరు చార్జిపుచ్చుకొనినది మొదలు ఎన్.ఎన్. బ్లూట్ గారు సెలవులోనప్పుడే కాలముగాని వరలను త్రవవగు పర్యంతముగాని, హెడ్ క్వార్టర్స్ ను బిల్లులక్కు గానుండు టుకు వినియోగించబడినారు.

సిపాయిల రారీయపుట. — గిరిన కల్లాలక పదా తులన సంబంధించిన సె. 872 గు పెట్టిమొదలుకూర్చు సాహెబు ఈ సె. 25 లేని పదాలయమునందు. ఇతనికి 20 ఏండ్లమున్ను. కలెక్టరు వారు, క్రొత్తగానేనాటి సె. 29 గు హెడ్ క్వార్టర్స్ గానుకను క్రొంద సేరము చేసినారు ఈ సె. 1-వ లేని సెలవు తీసికొనకుండ పట్టాలమున వదలి వెళ్లిపోయినారు.

చెన్నపురియందలి సారాయివర్తము. — 7వది జను ముగిసిపోత కమిషనులో ఏమి జరిగినా మొలలియారు ఏమివాపులయెద్ద. పురముచేయునాటి క్లిక నియంత్రమును ప్రాసీయున్నాడు. — 1. సాగాయిలలోను మత్తువారములలోను న్యాయమున చేయు పద్ధతులనుగూర్చియు, 2. అప్పు కపు కాలపరమాణు నుగూర్చియు, 3. గుర్తుయోగములను అక్రమముల గూర్చియు, 4. ఏదేని ప్రశ్నకమున నమ్యుగూడదను విషయమునుగూర్చియు, మిగిలినవి చెప్పడలచినది యున్నయెడల ఆవిషయమున కరణాని తమను తెలుపవలెననుదరాను కలెక్టరుగారు కన్నుకొరవారు. కాబట్టి మామో నున సాధ్యమైసంతకముగా పంపినెడల కంగీకరించెదను

ఒకసాంఘాతి మరణము. — కడప జిల్లా కలెక్టరు సాయం కాలము నేమియవ్యాధియొద్ద. సుగంధ తోలునాగునకు వైరాగ్యం. ముగ్గురు మగవాడయొక్కయు ఇర్లురాడు వాండయొక్కయు కలెక్టరును కలెక్టరును గొనబడినది. అట్లు వారినియెనునా నిచ్చి రీక్షించి యాకళి బరచులను మరణముగాని సత్తిమునందలి శాశ్వతా సాయమును తీసికొనిపోయిరి; ఈవారమునందు తెలవారి జరిగిన మరణ విచారణలో కలెక్టరును మించుకొనియందవలన మరణ కారణము గుర్తించుటకు వీలులేదని యన్నెవరును తీర్మానించిరి. వారలచచ్చిపో తెలియకున్నది; వారి కలెక్టరులలోని ప్రధానశోకములు రాసానిక అత్యుచిత్తము పంపబడినది.

మాతా గోపణము. — బాట్టి టిఫను, హాకర్ జెనెన సందులో కాపుగముండెడి మామిల్లి వాడు ఆంగ్లస్వామి యనెడి కందస్వామి మొక్క మణమున గూర్చి నిన్న సాయంకాలమునకు గానసత్తిగాను ప్రతిగా నిడివిజన్ హాస్తి నికన్నెత్తుకు జరిగియున్నాడు విచారణ జరిగింది. చెక్కోకు పుచ్చేలో కాపుగముండెడి మామిల్లి మామిల్లివాడు సింగారము, తాము భయముకలగండి అంది కచ్చుత్తుకు, చేవా కట్టితో నగలు గుండెలో పొడిచివంపట్టు విదో శ్రీసం బంధమే వీధులకును కలహమున్నటువచ్చింది. ముత్తయ్యయ్య రామ చేతుబడినాడు. కందస్వామి క తొలిగుండెలో పాడు చుటకుల తగిలినగాను అచే చనిపోయినాడని జ్యోతివా రు నిర్ణయించిరి.

మా గానుండుచుట కలెక్టరు ప్రతివిషయమున భిన్నాభిప్రాయము లుండవచ్చు. చిత్తూరువాకిరి, దత్తమండలములవారికిని మనము శోధించిన తరువాత మనము దొరతనమువారిని కొర వచ్చును. కాబట్టి నై సరణము బలపఱచుచున్నాను.

దత్తమండలములు.

దేశాపాండ్య సుబ్బారావుగారు (సంజ్యోతి):—నేను దత్తమండలములనుండి వచ్చినాను. అప్పుడు జనులకే విషయమై తెలియదనుట అక్రమము. మేనండలు ఆంధ్ర రాష్ట్రమును కొనుచునేచున్నాము. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము ఆక్రమణదారి. తరువాత, నేనుగొప్ప గామకామగారు, చోరగుడి వేంకటాద్రిగారు ముచ్చటించి కల్లూరు న్యాయారా యణరావుగారి సహజ సభ్యులకు విశిష్టముడి అంగీకరింపబడెను. రెండవది తొగిలినవేయబడినది.

గంజాము ప్రభుత్వ మండల సభ

గౌరవనీయులగు రాష్ట్రపాదాత్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులగారి యుపన్యాసము.

మొదటివార్షిక వ్యవహారములు

1910 వ సం॥ మొదలు 1915 వ సం॥ వరకు పన్నెండు సం॥ విస్తారముగా 178 తీర్మానములు చేర్చబడినవి. అందు 94 ఆదేశములు, 84 సలహాలు, 178 ఇతరములు చేర్చబడినవి. భూమి వ్యవహారములు అతితీవ్రముగా నొక కొకప్పుడు వచ్చుచున్నవని వచ్చెను. గతించిన 20 సం॥ లందు పెట్రోలియం తీర్మానములకు ఇట్టి సభలలో విలయితేను, 15 సం॥ క్రిందట పెట్రోలియం సంకల్పములు, బాని ప్రాంతాల్లో నిర్మాణములు, ప్రభాభిప్రాయము తెలిసి కొనుటయు, ప్రతిపక్షము వచ్చెను. ఇట్లన్నచో ఆయా చారముపోయినది. పెట్రోలియం ఫలానిజ్ఞులలో ఆ గును అని గవర్నరు మొట్టమొదట నిశ్చయము తెలుపబడునంతవఱకు ఏకాగ్రతయు, ప్రకటించబడెను. అటుపయ ఆ పెట్రోలియం చేయుట ఆస్థానముని నిర్ణయములను పంపబడినది. తొర తనమువారు వివరములు ముందుగా రెవరిని విషయమే. కాసు సభలో ఎంతో బలవంతము పెట్టగా ఆయా జిల్లాలలో ఆయా భావాలలో పెట్రోలియం సంకల్పములను ప్రకటించుచు మిది కాని బోర్డువారి నిర్ణయములను ఎంతవేదనను ప్రకటించుటకు వీలుపడెనది. కాసు సభలో ఇట్టి పెట్రోలియం కూడ వని చెప్పిన సభ్యులు లేరనియు, గవర్నరు మొట్టమొదట యభిప్రాయము అంతయుండే ప్రకటించ బడియుండునుగాన ఎంత కొట్టుకొనినను లాభములేకపోవుచున్నది. అందరి యభిప్రాయములు గవర్నరు మొట్టమొదట ఉత్తరువులు కాక ముందే ప్రచురించవలసినది. లేదని తీర్మానములు సర్జిస్ట్ ఆఫ్ సెషన్సులు గారు హాజరయ్యగా నెరిగించి యోచించెనది. 1910-1914 సం॥ లలో రెమిషన్ల కవరము సభలో జరిగింపబడెను. గతించిన యాయుడేంద్రులందు, నెలవులేని సాగుబడి, భూమి ఆక్రమణము, మొదలయిన సంగతులు వివాదకారణములయ్యెను. ఆక్రమణలకు విధింపబడు సీన్లు, ఆక్రమణలకు తొలగించుటకు విధింపబడిన ను ఆ చరణములలో పరికిరానిదయినది. ఆక్రమణ సీన్లు తెలిపెరుగుచున్నది. నెలవులేని సాగుబడి సీన్లు సయితము వృద్ధి యగుచున్నది. పేరెన్సెలో ఈ లోపములు వచ్చినవి గవర్నరు మొట్టమొదట హాజరయ్యగా. తొని ఈ కృత్యహా మెట్లు పరిష్కారము కావలయునో ఉపాయ మింతవరకును తేలలేదు. జమాబందీ వలన లాభములేదని చాలమంది యభిప్రాయము. జరిగింపలేని పోషణ, తొందర, సజ్జముల అవధి, గ్రామాధికారులకు ఉపాధియగుట ప్రస్తుత తప్ప ఏమియులేదు లేదని కాసు సభలో బుజువుచేయబడినది. జిల్లా కలెక్టరులు గ్రామములకు వెళ్లి ప్రజలకు పరిచి, చారిత్రికములను విని, వారికి ఇంత సామ్యజము, యంతి కృషియు మీరే మేమి చేయుదంబునది? అని యడిగి తెలిసికొని వారికి పాలనమును ఆహ్లాదకరముగా చేయువలసినదని తీర్మానము జిల్లా కలెక్టరు ప్రజలనొకరికాదని నిరాకరింపబడినది. కలెక్టరుకు పని హెచ్చగుటచేత ప్రజలమంది చెడ్డలను విచారించవలసి గవర్నరు మొట్టమొదట హాజరయ్యగా. కాని కీలయంతవరకు ప్రజలను కలిపించి కష్టములను విచారించవలసినది తెలిపెరుగుచు గవర్నరు మొట్టమొదట హాజరయ్యగా. ఆవిధముగా ప్రజలను పిలిచి సభలను చేసిన కలెక్టర్ల కొక్కరయినను గానరారు. భారత్తు పంచాయితీసభ వారి తీర్మానము లంగీకరింపబడి కొంతవరకా చరణములోనికి వచ్చుచున్నది గాన సాధ్యమగుచుండు కాసు సభలో సంతకపుగా విచారణమునకు వచ్చుటలేదు.

నీటిపారుదల విషయములు.

కృష్ణా నదీవారి జిల్లాలలో పను లేవిధముగా కొనసాగింపబడుచున్నవో, విచారించు నిమిత్తము గవర్నరు మొట్టమొదట హాజరయ్యగా. విస్తారములలో ఎంతో కేడీయుంటిమి. సాధ్యమైనవిచారణలో బయలుపడిన ఆసక్తియున్న సంగతులు ఇట్లుగా తెలుపబడినది దొరతనమువారు భయపడి, వారి నూపరములకు విచారించెనని, నీటిని పంపించుచు ముగ్గు, ఆచరణములను విచారించుట ఏర్పాటుచేసెనని విచారించు సమాధానముచెప్పిరి. గవర్నరు మొట్టమొదట విచారణ సంభుతము నిర్ణయించియుండెనచో వారి మరయొకముఖ్యకాళి అనికొందరికొకరు ఎట్టి నీటిమార్గములను చేయుచున్నదియు యెంతవరకా యెంతవరకా కృష్ణా జిల్లాలో నీటిపారుదలకయ్యుభూమి నివిధములందున తీర్మానము నిరాకరింపడి ఒక ఉద్ఘాటన

కృష్ణానదీవారి విచారించవలసినదనిపంపియున్నాడు. ఇదే విషయముగా తెలియజేయు క్రిందను, పంజాభూమి జిల్లాలోను ఉన్న రయితుల కష్టములు మెండుగా వచ్చెను. గోదావరి, కృష్ణా కాలువల మూలకముగా తన నీటిపారుదల లేకుండుట, కడప కర్నూలు జిల్లాలలో పెన్నార్ మైదను సీన్లు మును వృద్ధిపడెనుట, బుద్ధిశాల్యాప్రాప్త మొదలగు సంగతులు సభలో జరిగింపబడెనుగాని ఫలితము త్వరగా లభించునట్లు లేదు. డెల్టా సీన్లులేని మెట్టి గ్రామములలో చెరువులను బాగుచేయుట మొదలగు మైదను ఇరిగేషన్ సంకల్పములు ఫలింపవలసి యున్నవి. మనము వెళ్లిన మొట్టమొదటి చెరువులను వృద్ధిచేయు సంకల్పములకు హెచ్చుగా సామ్య వ్యయము చేయబడును. మనకొకరినియు ఈ డేటకుట విచారించుట ప్రభుత్వమువారికి నిశ్చయించవలసి యున్నది. అట్లన్నచో కొంతగాకపోయిన, కొంతయును జనుము సమకూరును.

విద్య

విద్య, ఆరోగ్యము, వైద్యసహాయము, ఇత్యాది విషయముల కిటీవల ప్రజల కష్టము యెక్కువయ్యెను. వీటిలో ప్రతివిషయమును గురించియు సలహా లవేకము లాగుచున్నది. ఈ రాజధానిలో విద్యావిషయము గుర్తు విశేషముగా హెచ్చింది. ఇండియాగవర్నరు మొట్టమొదట మొక్కయ్య, స్థానిక ప్రభుత్వముల వారియొక్కయు భవనాహార్యమొక్క, అనుద్యోగియ ప్రముఖులు గణద్రవ్య నిధులలోని వైకమును విద్యాభివృద్ధికి వానాట హెచ్చుగా ఖర్చుపెట్టుచుండుటయు విద్యావిషయమై క్రమక్రమముగా నెక్కువ మొత్తము ఖర్చుగుటకు ముఖ్యకారణములు. 1909 వ సం॥ కాసు సభలో నూతనభక్తిని ఏర్పాటు చేయుటచేతనే 'నమోనాపాతకాలము', 'నెకెండేరూల్స్' కీజులను హెచ్చించుట అను నిరంకుషవిషయమును ఆలోచనలోనికి తేబడినది. ఈ రాజధానిలో నెకెండేరూల్స్ ఆభివృద్ధికినయ్య నూతనము కనబడలేదు. ఇందులకు ఫీజుల నెక్కువ చేయుట కారణమైతేదా, విద్యాభ్యాసపద్ధతి కారణమైతేక ఈరెండును కారణములాయనటసాలోచించవలసి యున్నది. అది యెటుండెను. ఈ రాజధానిలో నెకెండేరూల్స్ వృద్ధి చేయుటకు తోడ్పడగలనమోనాపాతకమునుగురించిస్కీము కాసు సభలో జరిగింపబడినది. అనుద్యోగియ సభ్యులకు రుచికరముగా ఉండలేదు. తుట్టుకుద కాస్కీము ప్లేటునెక్కితేగారిచే నిరాకరింపబడినది. స్కూలు ఫీజులను హెచ్చించు విషయమై కాసు సభలో నిర్ణయము సభిలో గావించబడిన ఆ తేదీ పరిచియు నిరుపయోగము లయినది. ఈ ప్రాంతములో ఇంజనీరుంగు కళాశాల నొకదాని, బోధనాధ్యక్షుని విద్యాలయము నొకదాని, దత్తమండలములకు రెండ్రగేడు కాలేజీనొకదాని, రస్సుల కొండలో ఓడ్రుల కొరకు హైస్కూలు నొకదానిని స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యముగా వచ్చెను. స్త్రీ విద్యాభివృద్ధియు కొంతవరకు తృప్తికరముగా నేయున్నది. కాసు సభలో సభలు మొట్టమొదటి ప్రయత్నములు కొంత ఫలభరితములైనవి. గ్రాంట్లు-ఇ-ఎయిదు కొడును సభించు విషయమై వివిధాంశములను విపులముగా విచారించు నిమిత్తము విద్యాభివృద్ధి కమిటీయొకటి యేర్పాటు చేయబడును. నూతన ప్రారంభ విద్యాలయల స్థాపించుటకు ప్రయత్నింపబడెను. ప్రారంభ విద్యాభివృద్ధికి ప్రావిజ్ షియలు ఫండునుండి యేటా రెండులక్షలరూపాయ లయ్యుటకు దొరతనమువారింగీకరింపబడినది. నేటికల కట్టి ప్రయత్నమునకని ప్రత్యేకించియుండుచుండ సామ్యులలో నెక్కువభాగ మిప్పుడుండు పాఠశాలల సభివృద్ధిచేసి బలపరచుటలో వినియోగింపబడెనుగాని, నూతన పాఠశాలలను స్థాపించుట కొరకు యెక్కువగా ఖర్చుపెట్టబడలేదు. పరిశ్రామిక, సాంకేతిక, వర్తక, వ్యవసాయక విద్యలనుగురించియు కొన్ని ప్రస్తావనలు వచ్చివిగాని, యిందు మించుగ నన్నింటిలోను దొరతనమువారు ఇప్పటి నితికిరెట్లు ముందువెళ్లెనారు కాదు. పరిశ్రామిక కాళానిషము మిప్పటికాకొండవా డెటులందెనో యట్లులే యున్నది. సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధి నూతనము కానము.

స్థానిక స్వపరిపాలనము

స్థానిక సభలలో అనుద్యోగియు తెమ్మనమంది యుండవలయును; స్థానిక కృష్ణానదీవారి సెరవేర్చుటలో అనుద్యోగియును తోడ్పాటును పొందవలయును అను నిత్యాది విషయము

ములలో నిర్వహణమును నిర్వహించు కాల మేమియు మేలుజరుపలేదు. కలెక్టరు జిల్లాబోర్డులకును, డివిజన్ ఆఫీసుకును తాలూకా బోర్డులను ఆ భ్యక్తులు గనుండు సభలలో అవలంబింప బడుచున్నది. ఉత్త్యోగముల దూరముగనుండి యీ స్థానిక సభలు తమ పూచీలను చక్కగ నిర్వహించు నటుల గమనించవలయునేగాని, వారు సభలలో చేరి పనిచేయుట చాల స్వల్పముగా నుండవలయునని రిస్క్ ప్రభుత్వమువారి స్థానిక స్వపరిపాలనమును గురించి ముచ్చటించుటలో సభిప్రాయ మొసగినది. డి. నెంట్రాలిటీవల్ రాజుల్ కమిషను వారు విషయమును విపులముగా విచారించి 1882 వ సం॥ త్వరము మొదలెట్టి విషయమునందంతగా అభివృద్ధి యేమియు కనబడలేదనిరి. తాలూకాబోర్డుల వెనీ డెంటు అనుద్యోగియుల నందవలయునని కాసు సభలో ప్రస్తావన తేబడినది. చర్చ జరిగెను. అనుద్యోగియులు (అనుద్యోగియులు) సభాభ్యుత్థుని హోదాలో తమపూచీలను చక్కగ నిర్వహించవలసినది దొరతనమువారినిరి. కాని అనుభవమువారి వారి యభిప్రాయము ఆధారరహితమైనదిగా తెల్లమాయెను. సభాకార్య నిర్వహణమునకు అనుద్యోగియుల తోడ్పాటు అనుమలముగా నుండవలసినది ప్రభుత్వమువారు సుదేహపడిరి. కాని, వారి యభిప్రాయము పాఠశాలకు పరిమించెను. ఇట్లు 22 తాలూకా బోర్డులు అనుద్యోగియులకు వెనీ డెంటుల యధీనమున నున్నవి; చక్కగనే పనిచేయుచున్నవి. జిల్లాబోర్డులకును అనుద్యోగియులను ఆభ్యుత్థులుగ నియమించవలసినదని ప్రజాప్రతినిధులు ప్రయత్నించినదిగాని, ప్రభుత్వమువారు వల్ల కాదనిరి. అట్లుచేసినయెడల, కలెక్టరు పన్ను వసూలు చేయు బిల్ కలెక్టరుగనునదియు, ప్రజలలో కలిసిమెలిసి వర్తించు సందర్భము లేకపోవునను నిత్యాది కారణము లాటంకములని వారు తెలియజేసిరి. మధ్యపరగణాలలో కలెక్టరుల జిల్లాబోర్డులకు వెనీ డెంటులుగ నుండుట లేదు. అటు బుందెకారణమున వారికి ప్రజలతో సుబంధములు తగినవిగాని మతీయేవిధముగా లోటుగాని అచ్చట నున్నటుల గానరాదు. కాబట్టి అట్టిపద్ధతి నిచ్చుట నుంచుటవలన నిబ్బంది కలుగజాలదు. జిల్లాబోర్డు వెనీ వెనీ డెంటులతోదా అనుద్యోగియులను నేమించవలయునని కోరుచు మేముచేసిన ప్రయత్నములు ఫలభరితము లైనవి. బెంగాలునున్నగునీ తర మాగాణము లందులకే వెనీ వెనీ డెంటు లందరును సాధ్యమైనంతవరకా అనుద్యోగియులకు నే యుండవలయునని నియమ మేర్పరచియున్నది. తనాస్కీర్తులును, గ్రామోద్యోగములు తాలూకాబోర్డులలో నుండితీరవలయునని దొరతనమువారి ప్రాంతాధిపత్యముల కనబడుచున్నది. వారు ఆసభలలో నుండుటకు వీలు కలుగరాదని తేలెను తీర్మానములన్నియు ప్రోసియేరుబడుచున్నవి. కాని, యీ విషయమై, చర్చ జరిగించు సందర్భమున తాలూకాబోర్డుల కన్ను కొనబడు మెంబర్స్ సభ్యు ఆటెంటికి రెండుకుతులుగా నుండినది. మూడుగా నుండునటుల హెచ్చింపబడెను. జిల్లాబోర్డులలో ఉద్యోగముల సంఖ్యను తగ్గించవలయునను విషయము మరల ఆలోచింపబడుచున్నది. యూనియన్ పంచాయితీసభలకు మెంబర్స్ నెన్నుకొను పద్ధతి ప్రతేక పెట్టబడవలయునని ప్రస్తావనకు వచ్చెను. కొన్ని యూనియన్లలో పరిష్కార మీపద్ధతి ప్రతేక పెట్టబడియున్నది. తాలూకాబోర్డు వారి విచారణాధికార ప్రతేక నిర్ణయ మిపుడు ముఖ్యముగా సాలోచింపబడుచున్నది.

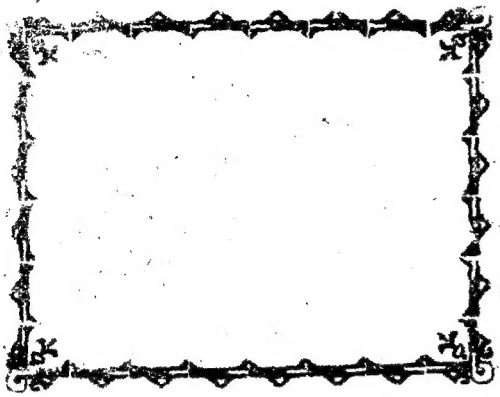
మునిసిపాలిటీల విషయము:-మునిసిపల ఆఫీసుల నిర్వహణముగానుండు ప్రదేశమున నీటిపంపు, జలదారులు ఈ విషయములందలి లోపములను గురించి మొట్టమొదట చున్నవి. కొన్ని చోట్ల యీపనులకు కావలసిన వ్రాత సమాచాలను సిద్ధముచేయుటకు సుమారుకొన్ని సంవత్సరములాయెను. మతీయు పట్టికున్నప్పటిపాల్ మొట్టమొదట ద్వారా పనులు జరుగుటలోను చాల ఆలస్య మేర్పడుచున్నది. ఈ యాలస్యవిషయమును, అందువలన అత్పత్తి యేర్పడుటకు ప్రభుత్వమువారి పక్షమును వహించినవారి అంగీకరించిరి. పట్టణ ప్రాంతములందును, పల్లెయందునుగూడ ఆరోగ్యవిషయ సంబంధముగ పనులు విశేషముగా నుండుటచే అందులకని వీళ్ ఇంజనీయరుగారి నొకరిని ప్రత్యేకముగా నేమించవలయునని తేబడిన ప్రస్తావన అంగీకరింపబడలేదు. కాని, అసిస్టెంటు సాన్లరీలెస్ ఇంజనీయర్ల యొక్కయు, డిజిటి సాన్లరీలెస్ ఇంజనీయర్ల యొక్కయు సిబ్బంది హెచ్చింపబడెను. మేజర్ సాన్లరీలెస్ సీనియరులకు మునిసిపాలిటీలకు దొరతనము వారు 1890 వ సం॥ మొదలు ఖర్చులో సగము మొత్తమును

కావలెను.

ఆంధ్ర దేశము విందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రతిక పక్షమున క్రొత్త చందా దార్లను జేర్చి ఏజెంట్లు పాపసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మేనెల 25 వ తేదీలోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప చేయవలెను. సమర్థులగు వారికి వలయుదేని, విస్తృత అమృతాంజ నము డిపోవారి యాపదముల యేజెన్సి గూడ నుపగబడను.

మేనేజరు.

ఆంధ్ర ప్రతిక

1915-న సం॥ మేనెల 17-తేది

సోమవారము.

గంజాము మండల సభ.

మొదటిగంజాము మండలసభ నూ. రావు బహదరు మోచర్ల రామచంద్రరావు వంతులగారి యాధిపత్యము క్రిందను గతకేనివాసరంబున బరం పురంబునందు గూడినది. సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసములోని ముఖ్యాంశ ములీషత్రికయందువేరొక వోరు బ్రచురింపబడినవి. రామచంద్ర రావు గారి యుపన్యాసమును జదివినవారలకు వాకి రాజకీయ విషయములందు గల సంపూర్ణ పరిచ యానుభవములు వ్యక్తమగుచున్నవి. అగ్ర స నాధిపతి తనవ్యాసమునాడు నూతనశాసన సభలు నిర్మితములైన పిదప గతించిన. ఆజేండ్ల లోను శాసనసభలందు జరిగిన వ్యవహారక్రమమును విమర్శించి. ఆయాజేండ్లలోను సభికారసభ్యుల ప్రాజా పత్యము వలనగాని యసభికార సభ్యులప్రాజా పత్యమువలన నిర్మితములైన శాసనములు స్వల్ప ములు. అంగీకృతములైన శాసనములలో భూమి సెన్సు శాసనము, తిరుపతిదేవాదాయ శాసనము, మొడికలు నిజస్థానము శాసనము ముఖ్యములు నిర్మించవలసిన శాసనములలో సభికార పభజన శాసనము, నీటిపారుదల పంచాయతి చట్టము, గ్రామపంచాయతి చట్టము, పట్టణపరిపాలనపుచట్ట ములను, స్థానికస్వపరిపాలనపు చట్టములను, సవ రణచేయు శాసనములు ముఖ్యములు. స్థానిక స్వపరిపాలనము బలపఱి స్వతంత్రవ్యక్తిని గలిగి యిందుకు రష్ట్రమునకు సంబంధించిన విషయ ములు రాష్ట్రీయశాసన సభలయందు శాసించ బడుట ముఖ్యమని యంగీకరించవలసి యున్నది. ఆమార్గమును చెన్నపురి దొంతనమువారవలం బించినగాని దేశాభ్యుదయమున కనవరములైన శాసనములు సత్వరంబుగ నిర్మించడ నేరవు. రామచంద్రరావు గారు పేర్కొనిన చట్టములలో చిటిపాడచట్టము గ్రామపంచాయతి చట్టము నిక్షకుల యభివృద్ధికి, స్వపరిపాలనా భావనల వ్యాపనము నకును, సత్వరసరములుగా నక్షజలును, నాయకులు, నీవిషయమై శ్రద్ధను వహించి పనిజేయ వలసి యందురు.

గతించిన యాజేండ్లలోను కోశశిర్షయము లకును నితర విషయములకును సంబంధించిన 287 తీర్మానములు శాసనసభయందు వచిపడిత ములు. నెటిలుమెంటును గురించి దొరతనము వారు చేయు నుత్తరువులను శాసనసభాసభ్యులు విమర్శించి ఖండించుటకు దగిన యంశమును నొసగకుండుట యనుచితము. పోరంకుకాల మీదను దరఖాస్తులేని భూములమీదను పాం కులు నమూనాచేయు సెన్సు విపరీతముగ పెరుగు చున్నది. కొన్ని సమయములం దేదెనిమిది రెండు ధికమైనెన్సు సమూలు చేయబడు చున్నది. ఇది రయితు లనుభవించెడి కష్టములలో మిక్కిట మై. పాలకు లీర్ప ధమును తొలగించుట ముఖ్యము. ఈ కాలమునందు పాలకు లంగీకరించిన అరణ్యపు పంచాయతి చట్టము సానుభూతిలో వ్యాప్తముచేయబడిన రయితుల కాధలు కొంతవరకు తగ్గవచ్చును. విద్యావ్యాపన విషయమై చేయబడిన యగ్నిములు స్వల్పములు. సామ్రాజ్యశాసనపాలకు లిచ్చిన సామ్యులక్ష్యకై వ్యయముచేయుటకై చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులు విద్యావ్యాపన విషయమై కార్యక్రమమును నిర్ణయించినందున ప్రారంభవిద్య నయినను నొకపద్ధతి ననుసరించి వ్యాపిత జేయకుండుట కనకాశము లేకున్నది. గ్రామోద్యోగస్థుల జీతములను నృధి జేయుటకై పాలకుల పరాజ్యుభిత్వము పత్రికా పాఠకులకును విదితము. ఆవిషయమై కరణములు మునుసబులు మొదలగు గ్రామోద్యోగస్థులు పాటుపడి మహజరులను బంపి పాలకులకు కడలి కను బుట్టించినగాని ప్రయోజన మేర్పడదు.

రామచంద్ర రావుగారు రివియూ బోర్డును కార్యనిర్వాహక సభనుగూడచి చేసినవిమర్శ విచారార్థముగ నున్నది. రాజ్యాంగ స్వవహార ములను నిర్వహించుటకు రెండుసాధనములు గలవు. 180కి వ్యసంవత్సరమునందు నిర్మితమైన రివి న్యూబోర్డు ఒక సాధనము. అసభనిర్మితమైన నూరేండ్లు గలించినను దానియందు దిలపట కేరీధమైన మార్పు లును జేయబడలేదు. దేశాదాయసమీకరణము బోర్డు స్వాధీనమునందున్నది. బోర్డుసభ్యులు గవర్నరు ఆజ్ఞకు బద్ధులు. దేశాదాయ మంతయును బోర్డుద్వారా వసూలుచేయ బడుచున్నది. క్రొత్త విషయము లేవియును గవర్నరుసహృతిని బడయక నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. కాని సామాన్యముగ బోర్డు ఏర్పాటులు గవర్నరువలన నామోదితము లగుచున్నవి. బోర్డుసభ్యులు నిరంకుశాధికారాభి మానులు బోర్డుసభ్యులను నలువురను కార్య నిర్వాహకసభ్యులనుగ జేసి సామ్రాజ్యశాసన సభ యందువలె ప్రత్యేకసభ్యునకు ప్రత్యేకంగాధికారము నొసంగిన పాలనము బాగుపడునని రామచంద్రరావుగారు చెప్పినారు. ఈపద్ధతి నవలంబి, చుటవలన కార్యనిర్వాహక సభ్యులచర్చలు శాసన నిర్మాణ సభ్యుల విచారణలకు గురియైపాలనము నందు ప్రజాతంత్రమునకేవల మేరమను. స్థానికస్వ పరిపాలనము ప్రబలినకొలది కార్యనిర్వాహకసభి పాగ్లమెంటులోనిఅంతరంగికసభకు బాధ్యతనువహించవలసిదగును మార్పువలననిరంకుశాధికారము తగ్గుటకును ప్రజాతంత్రము ప్రబలుటకును మార్గ మేర్పడుట సత్యము కాని పాలకు లితిటివిశాల మైన మార్పులను సులభముగ సంగీరింతురని నమ్ముటకు వీలులేదు.

శాసన సభలయందు ప్రజా ప్రతినిధులు తా ముపపాదించిన తీర్మానముల నుపసాహరింపవల జేయుటకు గురించి రామచంద్రరావు గారు చెప్పిన సిద్ధాంతమునందు సత్యము కలదు. కాని ప్రతి నిధు లింతకన్న సభికమైన స్వాతంత్ర్యమును సంయోగబలమును జూపినగాని పాలకులు ప్రతినిధుల

యభిప్రాయములను గమనించెడిని నమ్ముటకు వీలులేదు. రామచంద్రరావు గారి యుపన్యాసము శాసనసభయందు మంత్రప్రతిఘటన ప్రజాపక్షమున చేయుచున్న వ్యవహార ప్రక్రియను తెలిసి కొనుట కును పాలకుల సానుభూతిని సభికారాభి మానమును తెలిసికొనుటకును సత్యంతోపయోగముగనన్నది. గండల సభాధ్యక్షుల వ్యాసములను చదివి విసిగినవారలకు రామచంద్ర రావు గారి వ్యాసము రిచ్చముగ నుండగలదు.

హిందూ దేశమందు ద్యోగముచేసి పెన్నను పుచ్చుకొని హిందూ దేశమును చాల కాలమునకు ముందేవిడచి స్వదేశమునవసించుచున్నను మొదటి హిందూ దేశాశయములకు తమ మానసములు గాఢవశంవదములగుటవలన యావజ్జీవమును హిందూ దేశసంబంధములకు విషయములయందు దిగికమగు శ్రద్ధను పుచ్చుకొనుచున్న వారిలో సర్వాభిప్రాయ పుడుగా రొక్కరు. ఈయనప్రస్తుతసంగ్రామమును నూర్చి ప్రముఖపత్రికకు వ్రాసిరి. అం దీభాగము భారతీయులకు హృదయంగమముగ నుండగలదు.

“జర్మను లీదేశమును (ఇంగ్లాండును) ప్రబలముగ ముట్టడించు వావర తటస్థించెడిని మేము చేయవలసినదేమి? అని ఈదేశమందలి స్త్రీలలో దేశభక్తి భరితలగు వారు నిరంతరము ప్రశ్నించుచున్నారు. వీరపుంగవులగు క్షత్రీయులకుల కాంతలు, ఘాతుకులగు విరోధుల బానిసుండి తమ భర్తలను పుత్రులను తమ్ముల కాపాడవలయున్నది. తటస్థించినపు డొక్కచో గుమిగుడి పెద్దదివలెపెక్కి తమపుత్రికలతోడను పసి బాలరుగ పుత్రులతోడను చితిసిధి రోహించి జ్వలనమున దుకొల్పి సంఘమరణమునకు పాలగుచుండిరి. అప్పుడు పుత్రులుబందరుల వ్యధపుత్రులుగూడ నాయధములను ధరించి పూర్ణముగా తాము నిజతులగువరకును నెరుటబడిక విరోధులనందరను శాశ్వతముచేసి వీరశయనమున వారగుయండి. దీనిని జొరవరిచి పరిచెడివారు. ఎన్నటి నైన దిటీఘ దీవులను జర్మనులు దాడుముగ ముట్టడించుచున్నది పక్షమున్నచో సప్త దీదేశమందలి స్త్రీలును పుత్రులును భారత వీరసతులయొక్కయు మోఘులయొక్కయు యత్నములను సమసింపవలయును. దేశగౌరవ సంరక్షణార్థముగ బాతీయనిభ్యాతి నిజరదెట్టుటకును అట్టి మహాదౌరుగు స్వాతంత్ర్యమును మన మొర్పినచో మనలో కొందరనుకొని నల్లు అశ్మహత్యా మహాపాతకమొక మాత్రమును కలుగబోదు. మనలో నెవ్వరమైనను పాగునూళ్లలోను తొట్టలలోను తలదాడుకొని ప్రాణసంక్షేమము చేసికొనజూతుమా పు హాసపాత్రుల మగుదుము. ప్రాగ్జేతులవారు మన సతియలక నగ మాతుల ప్రాగ్జేతులంబు సగ్యమును దైవబలమేయని యును మంచిచెడ్డలు భగవంతుడక్షణవామహద్దము లనియు నిప్పటికిని గాఢవిశ్వాసము కలదు.

తాను పరిపాలకుడుగనున్న కాలమున ఆంగ్లేయసంఘమున ప్రధాన పుత్రులలో నొక్కఁడుగ నుండిన బ్రెన్సుమింగారు విద్యయుగమునందలి క్షత్రీయస్త్రీల పవిత్రాచారములను ఇయ్యదియన శతాబ్దమునందలి ఆంగ్లేదేశస్త్రీ లాదర్శకములుగ గౌరవతెలిసి నుడువుట ఆ యాదర్శ గౌరవము చాటుచున్నది. ఆంగ్లేదేశపుస్త్రీ లీవిషయమును ఎటులుగ్రహింతురో మేము చెప్పజాలము

మైసూరులోని ప్రదర్శనములు.
జూదమున్న ఆంధ్రములనుపూర్వము.
పెంగురూరు మే ౧౭:—ప్రతిసంవత్సరము మైసూరు సంస్థానములో పుత్రములకు మున్నగువానికి సంబంధించిన ప్రదర్శనములు జరుగుచుండును. ఈసంవత్సరము బోగమువారి ఆమెలు కలుసుకొణలును పట్టుట, జూదగార్లును బహిరంగముగ, దుకాణములందు జూదమాటలు ఆచారముగనున్నవి. ఇవి బాగుగా నుండలేదు. మాన్వించవలసినదని ప్రజలు మహాభాష గారికి విభావనను పంపుకొనిరి. ప్రజలు విభావనలలో చెప్పుకొను సంగతులతో దొరతనమువా కేగినది, ఈ ప్రదర్శనములలో ముం దిట్టివి చేతుండ జిల్లాబోర్డులు, మునిసిపాలిటీలు, ప్రెసిడెంటులను కోరిరి.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

పోర్చుగీసులు.

పోర్చుగీసు దేశ ప్రభుత్వములు.

రాకపోకలు నిలిచి పోవుట.

ప్రజలు తిరుగుబాటు చేయుట.

పోర్చుగీసు దేశ క్రైస్తవమతములను జూయమంత్రులగు క్రిస్టియన్లు సంగతులు తెలియుచున్నవి:— పోర్చుగీసులోని సిరియను లేనియువకులను, రాకపోకలు జరుగుటలేదట. తెలిగొప్ప తిరుగుబాటును నడిపి చేయుచున్న కంయూన్సిస్టెన్స్ సాంటిమిస్టుల పట్టణములలో తిరుగుబాటులు జరుగుచున్నట్లు లిస్బను పట్టణములో క్రైస్తవమతమునకు, తమయధికారమును నెలకొల్పినట్లు. ఇదిగతకు దేశములో మంత్రమునందలి అల్పాంశ కోస్తాగాని హత్యచేసినట్లు. దీనిగురించి అధికారు లేమియు చెప్పలేదు.

తరువాతి సంగతులు.

లిస్బను పట్టణమునందలి పోర్చుగీసు అధికారుల కొన్ని తెలియజేయుచున్నవి:— టూగసునందలి కొన్ని యుద్ధపట్టణములను ఫిరంగులను చేసినవి. ఇందులకు చాలవఱకు కలిగింది. చాల జనములు కలిగింది. వాన్ గోడి గామా అను గ్రామము నాయకుడు హత్య చేయబడినట్లు. లిస్బను లోని నేరాలు నెరిగింబడి అగ్రగామి చెప్పింట్లు వినివారి జనము ఆవలందించినట్లు.

తిరుగుబాటుకు కారణము.

లండను మే 16:— నిన్న ఉదయమున లిస్బనునందలి రెండు తిరిగి వచ్చిన వచ్చినవి. వీరివలన నీ క్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— క్రొత్త మంత్రమునకు నేర్పరచి, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేసి బలపరచు వ్యక్తముతో నీ చిరుగుబాటు చేయబడినట్లు. మంత్ర వ్యక్తులను నిర్ణయించుటకు విప్లవ సంఘమువారు వాస్తావీగా మా వాద మీద సమాజమునకు. సర్ బోగా భాగము గాను బహుళ: ముఖ్యులగుట కాకలరు.

సాయంకాలమున వచ్చిన మంత్రముక తిరిగివచ్చిన నీ సంగతి తెలియుచున్నది:— పత్రికార మేమియు చేయుట కాలోచించినట్లు, విప్లవ వ్యక్తులను ప్రకటించి ప్రజలకు తెలుపుచున్నారు.

మాదిగముడి ఈక్రిందివాడ వచ్చినది:— లిస్బను నగరమునందలి వచ్చిన వాయువాదముల నీ సంగతులు తెలియుచున్నవి:— తిరుగుబాటు చేసినవారు లొంగుకుపోయినట్లు. కెప్టెను మార్టినుస్టిగాను ప్రజాస్వామిక సేనలకు నాయకత్వము వహించి. ఇస్పానా, కాస్టెలు అను స్పెయిను దేశపుయుద్ధ పుటోడలను లిస్బను పట్టణమునకు పంపవలసిదని ఉత్తరపు చేయబడింట్లు వదంతి నన్నది. నావికులకు సెలవు ఇచ్చుట లేదు. రెండు రజములు బాడజోజుకు పంపబడినవి.

ఇంగ్లీషులు

బిరుగముల నిచ్చుట

లండను మే 17:— రెడ్డి నెలకొనవలయు కేమెగారికిని కేమెగార్లు కేమెగార్లకిని జి. సి. ఎం. జి. బిరుగములయ్య బడినవి. వీరియందు సింగ్ బిరుగములలో పంచేసి.

హిందూ దేశపు బహులు

లండను మే 16:— ఎప్రిల్ 24 వ తేది టపాలలో హిందూ దేశమునందలి బహులుదేశ, మార్వాసీమరు 15 వ తేది ని, ఇంగ్లండు చేరినది. తరువాత టపాలుబట్టడా చేయబడినవి.

జర్మను విమోచము.

రాముగోటమిద బొంబులను వేయుట.

లండను మే 17:— గన్నెలెవారాబామున రెండుగంటలకు ఒకటిగంట రాముగోటమిద 40 బాంబులవరువేయ గా ముగ్గురు దెబ్బలకలిగినవి.

ఫ్రాన్సు

80 యవ కొండకొరకు పోరు.

సహచరులను రక్షించుట.

సయినకలు గుడి వెళ్లుట.

లాహోరు మే 15:— సి. ఎం. కెటెలు పత్రికకు లండను విశేషము మే 14 - వ తేది నిలులు తిరిగి

పంపెను. ఈ వెనుకను 80 యవ కొండకు ను మధ్య జరిగిన యుద్ధమున వర్తించుచు ఉత్తరఫ్రాన్సులో నున్న విశేషము మార్చింగులను పత్రిక కిటుల తెలిపెను. ఫ్రెన్సును పాట్రికాగా కనడాదేశ వైస్రాయునందు రెండవ గ్రాండ్ సర్జు వైస్రాయునందు చానుంద హతులై. ఒకసారి జర్మనులు వారిని పూర్తిగా చుట్టుముట్టిరి గాని రైఫలుబ్రగేడు. ఆర్ గ్రెల సేన, సవర్నండు హైలాండులు మున్నగువారు ఎక్సెలీ కాలర కడ్డలడి తాది ప్రక్కలనుండి జర్మనులను దలపడి వీరిని సంక్షించిరి.

జర్మనుల నూతన సాధనములు మాత్రము.

జర్మనులు ఈమెమునలు వెనుకనున్న భూమిలో పాతుచున్నారు. గుట్టులు దోచునట్టి ఈ మొలలపై అడుగులు వేసినచో వాని కి హాని కలుగునట్లు జర్మను లిటుల చేసినది. మే యి నెలకి మొదలు 11 వ ధృత ఈ పటాలమువారు 15 లక్షల మందుగుండ్లను ప్రయోగించిరి.

ఇంగ్లీషు యుద్ధము.

జర్మనుల నైపుణ్య నిర్ణయము.

అహాబాదు మే 16:— పంపిన పత్రిక లండను విశేషము డిల్లు తెలిపినట్లును పంపు చున్నాడు:— పోర్చుగీసు ఉత్తర భాగములనుండి ఫ్రెన్సు పత్రిక విశేషము డిల్లు తెలియజేయుచున్నది:— జర్మనులకు పోర్చుగీసులను డిల్లు కేమెండి చొరకతో ఇస్పానువద్ద నెరిగించుచున్నది. సోమ వారమువారు నైపుణ్య కుప్పలు కుప్పలుగ చచ్చి పడిరి. మంగళ వారము కూడ నిట్లే జరిగినది. జర్మను నైపుణ్య గుమి కూడి బాగు తీర వచ్చి పడుచున్నారు. కాని ఇంత రక్తమును ధారవోయియున్న జర్మనులకు ప్రయోజన మేమియుకలుగుట లేదు. వీరియెత్తులేమియు సాగుటలేదు.

జర్మనులు మీద పడినప్పుడు, చాల ప్రార్థనముతోన, శాంతిముతోన ప్రతిఘటనచేసినరక్షించుకొనినవి. వీరియైస్రాయును, పరాక్రమమును అపదినమున నాకుటలకు వింతకొల్పుచున్నది. ఈసోరాటముచూచిన ప్రతి నైపుణ్యును, ఉత్సాహమును గర్వమును పొందుచున్నాడు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

పార్సిసు మే 14:— పరాసు అధికారు లిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— కడచిన రాత్రినెలనే నేడును అరాసుకు ఉత్తరభాగమున పోరాటము జరుగుచున్నది. మనసేలు సేమకు వైపున 500 మిటరుల దూరము ముందుకు పోయినది. ఇక్కడ జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను ప్రేల్చిరి. దీనికి తగినట్లు మేమును ప్రతికాము చేసెతిమి.

లండను మే 16:— పారిసులో సభికారులిటుల ప్రకటించిరి. ప్రేమసాట్రిక్స్ వద్ద జర్మనులు నుమ్మారు దలపడిరి. మూడవసారి వేడవతళ్ళ తీవ్రముగ దలపడిరి. మూడుసారులును వారికి విశేషమధ్యముగలిగింది. వారు నుమ్మారు తిరుచుబడిరి. 6 మరల ఫిరంగులను ఒక మోస్తారును మేము డిల్లు కొంటిమి. లాడెస్సీ కుత్తరమున అంగ్ల సేనలు చాల కడగములను పట్టుకొనిరి. నోట్లొడెము డి. లాకటి ప్రాంతమున తీవ్రమగు పోరుజరుగుచున్నది. మేము పిస్తోల్లతో పోరాడు ముందుకు పోగలిగితిమి. మ్యునెల్ గ్రామములోని ఇండ్లకు బయట నున్న కొండకములను మరల డిల్లుకొనుటకు జర్మనులు చాల ప్రయత్నముచేసిరిగాని ఏమియును లాభము కలుగలేదు.

లండను మే 17:— నిన్న సాయంకాల మిటుల పారిసులో ప్రకటించబడినది. నేడు మధ్యాహ్నము నాలుగసారి జర్మనుల స్త్రీస్సూత్రములను మట్టించి పోగడొలబడిరి ఇటలు వాంగ్లేయులకు గొప్పవిజయము గలిగినది. జర్మనులకు విశేషమగు సప్రము కలిగినది. మేము కొత్తగా నేర్పరచిన గణముఖమున మా వైస్రాయుల నేర్పరచుకొనుచుంటిమి రిక్తాగణమున అరాత్రి నునకు తీరమున పరాసువారు జర్మనులను దలపడిరి. 7 సారులు ద్వంద్వసంకుల సమరము జరిగింది జర్మను లింతను వెనుకకు తిరుచుబడిరి. మాంపేయిసులో కల్లివెటోర్పువద్ద శనివారమునాడు రాత్రి జర్మనులు పరాసులమొదటి పత్తివక నొక మందగనిని ప్రేల్చిరి. 8 జర్మను పటాలములు వెంటనే పరాసులవైబడి సలకు నాక్రమించు కొనినవి. 2 సారులు పరాసులు శత్రువులవైబడి సన్నీలతో పోడిచి యీస్థలమునందు మరల స్వాధీనముచేసి కొని జర్మనులకు నాశనముచేసిరి. ఆకండకములలో నుమ్మారు 1000 జర్మను శివములు కవబడినవి. 877 మంది ఫ్రెంచిగా బట్టుకొనబడిరి. వీరిలో 12 గురువ్యక్తులుగూడ గలరు.

సర్ జాను ఫ్రెంచిగాని ప్రకటనము

లండను మే 16:— ఫిల్లుమాన్లు ఫ్రెంచిగానిలు ప్రకటించిరి. 86 బోర్డులతోను ఫిల్లుబూర్గులకు మధ్య మొదటి వైస్రాయునకు 2 వైస్రాయును 6000 శత్రువైస్రాయు పంకిని చీల్చివేసిరి. ఈ యుద్ధము రిదిబోర్డు లెవోనులకు దక్షిణమున అగ్రాత్రివేల్ ప్రారంభమైనది. 8000 జనులు పోరుగుల2కంద కములను మేమిచట నాక్రమించు కొంటిమి. దీనికి దిగువ భాగమున నొక మైలుదూరమున మరునాడు వేసుగను 12000 గజముల పోరుగుల కొండకములను పట్టుకొంటిమి. అటనుండి దక్షిణముగ మరి 600 గజము లాక్రమించుకొంటిమి. ఇటలు జర్మనులకడకముల సమీపమున పోరుగులను బాంబులను ప్రేల్చి ఫిల్లుబూర్గులవైస్రాయునకు 5000 గజాల్లి 12 మైలుదూరమువరకును జర్మను వైస్రాయులలోని కొక మైలుదూరము వరకును ముందునకు పోతిమి. యుద్ధము మాకనుకముగనే జరుగుచున్నది. కడచిన 48 గంటలనుండి యు ఈ ప్రేల్చిలో తొందరలేనియును లేవు.

కరుస్సిని పట్టుకొనుట

పరాసువారిని జర్మనులు పట్టుకొనుట

పార్సిసు మే 16:— అరాత్రినుగర్ద పరాసువారికి కలిగిన విజయమును గురించియు, కరెస్సిని పట్టుకొనుటకు గురించియు అధికారులిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. మేము మంచి సాయ గర్వముతో ఫిరంగులను ఆడుతము చేసికొనుటచే, మెట్టమొదట నైపుణ్యకంఠగా పనిలేకపోయినది. కరెస్సినిపొడమున గంటలలో 20 వేల ఫిరంగులకుండును మరిపించితిమి. ఫిరంగులకుండు పడి, ఇనుపకంచెలు మున్నగునవి భూమిలో మట్టమెపోయినవి. తరువాత మన వదాతినేన చాల చొరకచేసి. మూడవరసల కందకములను పట్టుకొని అధికారులు వద్దకువచ్చును కరెస్సిని ప్రవేశించిరి. జర్మను నైపుణ్యలతోకలుంచి, తమ దగ్గరనున్న సాధనములన్నిటినివినియోగించిరి. తరువాత రెండుకోజులుకూడపరాసు వారు తిరిగి యెదిరించిరి ఇప్పుడు వెళ్ళుచున్నవివైస్రాయుల నే దాటిపోయిరి. పరాసు సేనలు కరెస్సిని రెండుచుక్కలును చేసి, మధ్యకు వెట్టికొక్క వారంభించెను. చెట్లతో నెడియుండిన ఒక అడవిని జర్మనులు దుర్గముగ చేసికొనిరి. ఇకమాత్రము జర్మనుల చేతులలో మిగిలింది. ఫిరంగులను సాహాయ్యముచేసి, కొండమీది జర్మనులను నలిపివేసితిమి. జముంచవలెనని మన నైపుణ్య పట్టుపట్టియుండిరి. రెండుగంటలైనచునాత జర్మనులు లొంగిపోయినారు. ఫిరంగులకు సరిగమంచి కాల్యసంఘటన, పదాతినేన చాల చొరకచేసినందునకును జర్మను ఉవ్వొప్పులు పరాసు సేనానిని చాల అభింందించిరి.

రుష్యా

హంగరీలోని రష్యను సేనలు.

ఒత్తడిలేకుండ జల్లిపోవుట.

లాహోరు మే 16:— సి ఎం 7 జల్లుపత్రిక లండను విశేషము డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— హంగరీ గొప్పయుల్లో ప్రవేశించిన, రష్యను సేనలు ఏవిధమైన ఒత్తడిలేకుండ వెనుకకు జల్లిపోయినవని పీటరుగ్రేగ్ నుండి తెలియుచున్నది. ఇది వాస్తవమని అధికారులు చెప్పలే.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశములో సమరోత్సాహము.

ప్రజలు ఉత్సాహమునుచేయుట.

రాజుగారు మంత్రులగు దీనిరాకరించుట.

లాడను 15:— ఇటలీ దేశము యుద్ధములో విజయవంతము ప్రజలు ఉత్సాహముచేయుచున్నార. సర్ సలాంధ్రాగారు గోమూగరములో బండిమీద వెళ్లుచుండ ప్రజలకు, సోల్దరులకు సంతోషముతో కేకలుచేసిరి

పార్లమెంటుసభలో ను ప్రసిద్ధ సభ్యులకు మేము ఇజ్జావెర్దుగానిని పీ థు లలో మూకులుబట్టచేసికొనినవి.

ఇంగ్లండు విదేశీయమంత్రమునందలి నైలిట్టిగాను తమ పనిని మానకొని, యుద్ధము అక్కరలేదని గంగ్డగ్ గను చేసి ఇంతరకుత్తికిగినవచ్చివారు. ఇట్టిస్థితిగతులలో మిరేమిసాహాయ్యము చేయుదురు ప్రజలకుగుచున్నాడు.

సర్ సలాంధ్రాగారి రాజీనామాకు రాజుగా రంగీకరించలేదట.

మంత్రుగారి రాజీనామాను అంగీకరించకపోవుట.

లండను మే 16:— గోము సిగ్గురు సత్యధా గారి రాజీనామాను రాజుగా రంగీకరింపలేదు. మంత్రుగారు వారం

తరువాత ఆర్యార్థశాస్త్రానికి అనుగుణంగా అనువాదం చేయబడింది. 19-2-1915 కు సోలీసు వారు సంఖ్య ఇంటిని సోదాచేసింది అయినచేసి అచట పట్టుకొనబడి ఆస్తి వివరమును 7 గురు మాద్యాల పేర్లను తెలుపు బాధి నిచ్చెను. మరునాడు 2 రు అయింటికివచ్చి మీరెవరిని యి సోదాచోయి. వానినిగూడ పట్టుకొంటిను. 119 కు శక్తి ప్రకారము నేనుచేసితిమిగాని వారు గాదగుటజ్ఞువాని ఇట్టి తెలివినది. అని అయినచేసి ఫిరకే 20 కుచేసి ఆర్యార్థ శాస్త్రానికి అనుగుణంగా అనువాదం చేయబడింది. మరొకరుగూడ 1 సంఖ్య ఇంటియందుకు తాళలాడుచు నతనినిగూడ పట్టుకొంటినుచేసి అవిషయముల నన్ని వివరించెను. తరువాత 2 సంఖ్య ఇంటిని సోదాచుచు గూర్చియు అందు దొరకిన వస్తువులను గూర్చియు సా చెప్పెను. ఈ వస్తువులన్నియు కోర్టులోనుంచబడి సా కలన గుర్తించబడెను. ఇట్టికల మయొకదానికి నడుమాన గుర్తులుమీద పట్టుకొనబడెను. వాసేన చెరణదానిని అ చెప్పెను. అతనిని సోదాచుదగా జేయబో యనువారు సంతకము చేయబడిన గురుముఖిలిపి గల యుక్తరమొకటి బడినది ఆ ఉక్తము తాను వ్రాసినదేనని ఆలిట్టికలకు కరించెను. అనిచేసి ఆరెండిడ్లలోను పట్టుకొనబడినవారు నకు తెలిపిన విషయముల సారాంశమును సా వివరించెను. ఈ విషయములను సతీకరంద్రుని యందు రచనచేయబోసును కాశీనుండి వచ్చిన సంగతియువిని నేను లాహోరులో నొకయింటి నుండినియును వాడట్లు వారిని కొందరిని సోలీసు వారు పట్టుకొనగానే నేను పాల్ గా వీధిదరుగానున్న తెదరవాని యింటియందుకుని జవ దానుతో చెప్పితినియు రచనచేయబడిన విషయము జమ్మ దానుచేసిన విషయములను నేను ప్రభుపతిచేయగా నని సాక్షిచెప్పెను. మేము గును సంఖ్య ఇంటిని సోదా దగా ఒక అల్లుడు దొరకినది, అందులో ఇండియా పంజా దేశముల పటముగల కాగితములేరుండెను. మేము పరమా

అలహాబాదు నుండి:—కృష్ణాలో ప్రాంతము తర
ఫీకు చేయు నా ర్యాలునుమున్నది. ఇంగ్లండునుండి ఇక్కడ
చేరుటకు రూ మంది వచ్చిరి. మరి గొలి త్వరలో రావై
యున్నారట.

బర్మా

బుధవారము.

రంగూన్, మే, 15:— పదనొకండుగురు దొంగలు విండ్లు, కత్తులు, కుసాకులు మున్నగు ఆయుధములతో బీరీల బాస్కెట్లో నొక బర్మా కేశము నింటిమీద పడి. గ్రామస్థులును, విండ్లు, అమ్మ, తోడ కొలమిడికెట్టి. ఈ కుర్ర పైపులవారును సమీపించిరి. గ్రామాధికారియు మరియొకరు గ్రామస్థులను చంపబడిరి. మిగిలినవారు బలముగ గాయము లొందున; వీరిలో స్త్రీయు, కష్టముగూడ గలదు. ఇంటిలో ప్రవేశించి తమకు ను సమైక్యముగా, దొంగలు పిచ్చెత్తి పరుగెత్తిరి. ఆ దొంగలవారును గ్రామమును తిరిగిరి. దొంగలందఱును తాగి తిని గ్రామమునకు పారిపోయిరి. వారిని పట్టుకొనుటకు ఆ గ్రామమున నర్హునియుల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

రంగూన్లో బో జర్మనుని బుద్ధినిచేయుట.

రంగూన్ మే 15:— నామూలమున్న బర్మా మైప్పు వర్తక సంఘమునందున్న వాల్టర్ జోజను నెలనీ సార్వెంటు బర్మగురు పట్టుకొని రంగూన్ క్రొడీ ఆసినునకు తీసికొని వచ్చిరి. ఇతడు నే నమోకా దేయియడ నని చెప్పెను గాని ప్రభువరచ లేకపోయెను. ఇతని కాల్పులుల ఇండ్లలో నుండిరి. ఆనామదుఃఖమునకు సంపెదరు.

మానుప్రేట్టులై లుకు నిరోధము

రంగూన్, మే 15:— దక్షిణపామప్రేట్టు ఇనుపదా రిలో ధాబీ హాయిను డెబులకునధ్యక్షులు నామూర్గు ము రమ్యుకు చేయబడినను, ఈ వ్యామోను న పయా గూను లకు మధ్యనింకను మరమ్యుకు చేయవలసియున్నది గాన మరియొక వారము వరకును సరకులును ప్రయాణికులను బండ్లలోనుండి మార్చ బడుట యావశ్యకము

ముల్తాను

ముల్తాను ప్రత్యేక న్యాయస్థానము

ముల్తాను మే 14:— నేడు ప్రత్యేక న్యాయస్థానము వారు 10 మందిమీద నేరములను మోపి 20 మందిని విడుదల చేసిరి.

సిమ్లా

నల్లమందు ధరలు పెంచుట.

సింలా, మే 15:— మంగే ఇంటర్నేషనల్ ఓపియం కమిషన్ వారు నిర్ణయించిన పద్ధతి ననుసరించి కడదిన కొన్ని సంవత్సరముల కాలములో ఆయా స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నల్లమందు వెలలను పెంచుకొని నిర్ణయించిన వివరములను వెల్లడి చేయుచు ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తీర్మానమును ప్రచురించిరి. అన్నిచోట్లలోను వెలలను పెంచించిన మొదల నల్లమందు ఒక బిశేషభోజనముగ పరిగణించబడు నట్టి స్థితి యేర్పడు ననబయు, ప్రక్కప్రక్కన ప్రతేకముల వెల లించుమించు నొక్కచోటి రుచ నున్న మొదల దొంగతనముగ సరకు ఒకచోటినుండి మిగిలినచోటికి తిరిగినిపోబడు నేరముజరుగుట కవకాశముండదనబయు ఆట్లు వెలలుపొడగించుటకుకారణములు. కొన్ని పరగణాలలో ధరలు విశేషము పెంచిన. ఈతరహాగాక, మరియొక తరహా నల్లమందు పంజాబులోను, పశ్చిమోత్తర పోలిమేరపరగణాలలోను, ఉపయోగింపబడు చున్నది. ఆ రకముల నల్ల మందుమీద పన్నులుక గూడ పెంచిన పబడినను. పలు పరగణాలో నొక్కచోటి విధముగ ధ:లండవలయునను, పరమావధిని చాలవలెను సమీపించినవచ్చును. ఈ ఫలములు కార్యరూపమునందలియుక్తులనియు, నల్లమందుమీది పన్ను విషయమున సంబంధముగల స్థానిక ప్రభుత్వమువారును, తదితరులను, 1912వ సం.పు ఉత్తరువులలోని పద్ధతులను జ్ఞాపకముంచుకొందుననియు ఇండియా గవర్నమెంటువారు తలచుచున్నారు.

ఆంగ్లాంధ్రదాయ వైద్యులగు పాశ్చాత్యులకు విభాపనము.

సిమ్లా మే 15:— 40 సంవత్సరములకు దాటిన కుసుగుల వైద్యులు యాద్యులు ముగియునంటును తాత్కాలికముగ సైనిక వైద్యులుగ పనిచేయవలెనని గోకును యాధికారాలయము నుండి యాద్య వైద్యులకు డైరెక్టరు జుర్రులుగాను ప్రకటించిరి.

కాన హిందూదేశముననున్న పాశ్చాత్యులకలెక వెళ్లగోరినవో దరఖాస్తులు తమకు పంపవలెనని సిమ్లాలో వైద్యప్రధాన స్థానముననున్న హిందూదేశపు వైద్యులకు డైరెక్టరుగాను ప్రకటించిరి. ఇటుల వెళ్ల గోకునారి కింగ్డమునకు వెళ్లుటకు పాశ్చాత్యులలో వైద్యులకు వారే ఏర్పాటులు చేయుదురు.

అపకారులకు నచ్చినోయ్యునవార్తలు.

హిందూదేశపు మంత్రిగారు పంపుట.

సిమ్లా మే 14—అగ్రాముకు ఉత్తరభాగమున పరాసువారు దొమ్మిదేసి, కచ్చి గ్రామమునంతయును పట్టుకొనిరి. ఇది చాల గొప్ప విజయము. జర్మనులు రాత్రియంతయు తీవ్రముగ నిరోధించిరి. కాని 18 వ తేది ఉదయమున, ఈ ప్రదేశము పరాసు వారి స్వాధీనమైనది. తరువాత ఉత్తరభాగమునకును పరాసు వెళ్లి అట్టి కుసు పెయ్యులు సాజుగ అనుప్రదేశములను పట్టుకొనినవి. మ్యూనియకు ఉత్తరమునకు పరాసు వారు కొన్ని గందల గజముల ప్రదేశమును పట్టుకొనిరి. గ్రామములలోని ఇంటి ఇంటినుండి జర్మనులను తరిమివేసిరి. నాటరు దాము, డిలా రెట్టులో జర్మనులు తీవ్రముగ తిరిగి యెదిరించి నప్పుకు వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి.

సో బాను ప్రాంతిగా రిట్లు తెలియజేయుచున్నారు— ఇప్రసుకు తూర్పుభాగమున పోరాటము జరుగుచు నేయున్నది. మనవైరికపంక్తిని జర్మనులు తీవ్రముగ ఫింగులు పెట్టి కొట్టిరి. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో నిండువలన మనకందకములు ధ్వంసమై పోయినవి. ఇండువలన మనవైరికపంక్తిని తాత్కాలికముగ హెచ్చుత్తల లేకుండ సరిచేసికొనవలసి వచ్చినది.

పరాసు సేనలు జయించినందుకు యుద్ధమంత్రిగారు ఆఖి నందించుచు జనరలు జోఫరు గారికి తంజివార్తను పంపించిరి. గెలిపియంగా జర్మనుసేనలు ముందుకుపోవుననే యున్నవి. వీరికింతవరకు నిరోధము కలుగలేదు. జర్మను అధికారులు ప్రకటించినదానిని బట్టిమాడగా, జర్మను సేనలు దాదాకోపట్టణము చేరవట్టును, విమ్యలానదికి ఉత్తరభాగమున తమ స్థానములను నదలిచెట్టి మవ్యును సేనలు వెల్లిపోవుచున్నట్లును తెలుచున్నది. దాదాకోపట్టణము తెమ్మిలుపట్టణమునకు పరుసేన మైళ్ల దూరములో నున్నది.

నెలిషియా తూర్పుభాగమునందు నీడనది తూర్పుకట్టను రవ్యును సేనలు జయప్రదముగ ఆస్ట్రీయా సేనలను వెట్టి ముందుకు పోవుచున్నవి. ఆస్ట్రీయా సేనలను బుకోవి నానతరుచుచున్నారు.

బాల్టికపరగణాలలోని జర్మనులు చాల నేనకు, తీసికొనినవి రవ్యును సేనకు ప్రోవీకొని యుండుట! పోవారంభించి నారు. మెనల్ ప్రాంతములందు పోరాటము జరుగుచున్నది. మధ్యభాగములను తిరిగిపట్టుకొను నుద్దేశముతో, వీరిట్లుచేయు చుండవలెను. జర్మనులు ఎదిరించినప్పుడెల్లకు వెనుకకు వెట్టి నేయబడుచున్నారు. కాని తీవ్రమైన పోరాటము జరుగుచున్నది.

సిమ్లా మే 15:— జర్మను అధికారులు ప్రకటించిన దానినిబట్టి ఈ కొంది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— ముందు నడచుచున్న జర్మను సేనలు తెమ్మిలుపట్టణముననుండు న్నారు ఎవరు పార్శ్వమునకును, మిడిపార్శ్వమునకును రవ్యును సేనలు వెనుకకు మరలుచున్నవి. తమ సేనలు వెనుకకు వెట్టి పోవుచున్నట్లును, సానునది దగ్గరకు! జయప్రదముగ సేనలను చేర్చుచున్నట్లును, రవ్యునులు ఒప్పుకొనుచున్నారు. సానునది దగ్గర నేనాముఖము వికాలముగ లేదు. ఇక్కడ రవ్యును సేనలు చాలబలవంతముగ నుండును. పవనటిభాగమున! రవ్యును సేనలు వెనుకకు మరలుచున్నది నను గేలిషి యా తూర్పుభాగమునకు ముందుకు పోవుచు నేయున్నది. రవ్యును సేనలనుండి 80 మైళ్ల దూరములో, నన్న ఆస్ట్రీయా సేనలు బుకోవి నానారికి తరిమివేయబడిరి. పుర్తినిరీ చాటి వీరు పారిపోవుచున్నారు. రవ్యునాని గుర్రపు దళము ఆస్ట్రీయా సేనాముఖమును భేదిచుకొని, తరుముకొని పోవుచున్నది. ఈ స్థితిగతున్నియు రవ్యునారికి అనుకూలముగ నేయున్నది.

బాల్టిక పరగణాలలో పోరాటము ను వారి ప్రాంతములందు జరుగుచు నేయున్నది. ఇక్కడి పర్యవసాన మేము తెలలేదు.

కాక్సును ప్రాంతములో రవ్యును సేనలు వెట్టి పరి హెచ్చుట కల్గి వారు వెళ్లును టుఫాయులినుకు దక్షిణమునను పోరాడుచున్నది.

వన్నము కురుముటవలన ప్రాస్తు బెల్లియము రణరంగము లందు పోరాటము జరుగుటలేదు. కాని పరాసువారు జర్మను

లను యెదిరించి, తమకు నైపుణిభాగముననున్న చాల కందకములను పట్టుకొని ఈ ప్రాంతములందు ముందుకు పోవుచున్నారు. గోదెను యాద్యవాక దార్జిలబ్బును వచ్చినది కాని 'లాన్సునెల్సు' అను యాద్యవాకమండి ఒక ఫిరంగిగుండు వాదాపుగ తిరిగి పోయినది.

భారతీయ సైన్యము పరాధక్షి

వైద్యమునకు బహుమతి

సిమ్లా మే 15:— మే 4వ తేదిని మిరటుపట్టణములో సైనికుల కవాచు జరిగినది. ఈ సైనికుల నాయకుడు సైనికుల నుద్దేశించి ఇట్లు తెలియజేసెను:— తిరుగుబాటు చేయుట కాలించించిన కుట్రలో చేరిన 4 గురుకు ఇటీవల ఉరిశిక్ష చేయబడినది. ఈ సంతతి మిరటు తెలియువట్లు ప్రకటించుటకు వారము దినముల క్రిందట మిరందణం సమావేశము చేయబడిరి, ఇంకొక యుద్ధకముతో నేడు తిరిగి మిరందరు సమావేశము చేయబడిరి. రాజద్రోహులకు, తిరుగుబాటు చేయువారిని దొంగతనము వారెట్లు బిక్షించుచున్నారో, అట్లే వైద్యపరాక్రమములను చూపినవారిని బహూకరించుచును. నాదరుభాను, బారిగులు భానుల ఆశ్రింక రాజభక్తివలనకు, వైద్యమువలనకు, కుట్ర బయలుపడినది. 4 గురుకు మరణపదవ చేయబడినది. ఒక కుట్ర దారుని పట్టుకొనుటకు, వీలయినది. జమేవారు నాదరుభాను, జమేవారు బారిగులుభానుగాను నేడుమిడిచ్చట పయనము చేయుచున్నాను. వోడెనువారు వీరిద్దరుకు ఉద్యోగాభివృద్ధి చేసిరి. వోడెనువారు దోహతుల బిక్షించి, రాజభక్తి పరా యణులను బహుకరించు చుండుదు. సర్వసేనానాయకుడుగా రిట్లుమిరటు తెలియజేయుచున్నాడు:— మిరటు యోగ్యముగ ప్రతర్తించుచున్నందునకు నేను సంతసించుచున్నాను. మిరటుండి దోషములుతోలగింపబడిరిని విశ్వసించుచున్నాను. ఇదివరకు వివాదాలములుచాల నేను ప్రతిష్ఠలుగడించినవి. ఈగౌరవ ప్రతిష్ఠలను మిరటు నిజపుకొందురుగాక.

గోలియాతు నొకను టూప్సిచో చేయుట.

సిమ్లా మే 15:— బుధవారమువారు రాత్రి గోలి యాత్తను ఆంగ్ల యుద్ధవాక దార్జిలబ్బుజలపంధిలో పరాసు సేనకు వాసుటయై పోరుచుండగ టూప్సిచో కొట్టుబడినది. 500 మంది చనిపోయిరి.

ఆంగ్లజలా త్రవ్వము.

మర్మరా సముద్రమున ప్రవేశించుట.

సిమ్లా మే 15— ఒక ఆంగ్లజలాంతర్రావి మర్మరా సముద్రములో కొచ్చి చెంకుకునుట్లల గడబోటులను ఒక రాకపోకలుచేయు నొకను ముంచిరి.

నూలుజట్టలకరల నింతిటినుండి ప్రతిసంవత్సరమును ఫిబ్రవరి నెలలో నిర్ధారణచేయుదురు

సిమ్లా మే 15.— 1896 వ సంవత్సరమున 2 వ కాపకముగ చేయబడిన నూలుజట్టలపన్నుల కాపకమునందలి 7 నెక్కు నుప్రకారమిదివరకు ధరలు డిక్లయరు నెలలో నిర్ధారణచేయుచున్నారు. ఇంతటినుండి ఫిబ్రేరి నెలలో నిర్ధారణ చేయువడవల యునియు మార్చి నెల 1 వ తేదీనుండియు అమలులోనికి రావలయుననియు ఇండియా దొంగతనమువారు విశ్వయించిరి. నూలుజట్టల ధరలలో విశేషవ్యత్యాస మేర్పడినపుడు ధరలను అనుసరమైనప్పుడెల్ల మార్పులకు దొంగతనము వా రధికారమును కలిగియుండురు

కాలనూన స్థితి — కొన్ని సభికోష్ఠ స్థితి 99 మాత్రం; అధిమోష్ఠ స్థితి 84 మాత్రము.

దీపముల వేరే. — కేతురేపు సాయంకాలము 5-56 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

మిల్లిగ్రా నోటీసు. — గ్రుముకు పాంతేలిక భాషా తంజివార్తలు పంపబడవరి ప్రకటించబడినది.

ఆల్ ఇండియా సర్వేయిలు ప్రస్తావన అస్సా సియేషను. — కేతు సాయంకాలము 5-50 గంటలకు వదరాను ప్రాంతిగాను మెడికల్ కాలేజిలోను సమావేశమై సభ గావించెదరు. ఎన్. ఎల్. నానాయక రావు గారు పర్యవేక్షించెదరు. మే 25 ఎఫ్. ఎఫ్. ఏవర్స్ ఐ. ఎమ్. ఎన్. గారు గాగ్గిలవాడ పత్రికను వహించెదరు.

ఈనూనెను రాచిస చుండు, పొట్టిరాచుట, జిల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వ్యాధులకు హానిగలుగక చక్కని బెరుగుగలవు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The Fighting for Hill 60.

Troops Swim to Relieve Comrades.

LAHORE, May 15. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 14th May:—The "Morning Post's" correspondent in Northern France, describing the fighting between Ypres and Hill 60, says that Princess Patricia's Canadians and the 2nd Gloucesters lost heavily. At one moment they were almost surrounded, but were cleared by the Rifle Brigade and the Argyle and Sutherland Highlanders and others swimming Yperlee Canal and attacking the Germans in the flank.

New German Contrivances.

The same message indicates that the Germans are strewing the plains with star like contrivances having upstanding spikes for the purpose of laming horses. The message concludes that the army must have more shells as between the 8th and 11th May they used a million and a half rounds.

The German Attacks on Ypres.

Their Recklessness.

ALLAHABAD, May 16. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Times" correspondent in Northern France says that German attack on Ypres grew more reckless, and the slaughter of Monday was repeated in almost every particular on Tuesday, when several distinct attacks, each in close formation and exceedingly disastrous to the enemy, failed.

British Infantry's Coolness and Daring.

In defence the British Infantry showed its peculiar characteristics of coolness and daring, and daily astonishes its own leaders anew. Its achievements are the pride and wonder of every soldier witnessing them.

Safe Arrival of Indian Mails.

The P. and O. Co. intimates that the steamer "Malwa," which was connected with the "Saisette," which left Bombay on the 24th April, arrived in London on the morning of the 15th instant—all well.

FRANCE.

The Success at Arras.

Official Narrative.

LONDON, May 16. PARIS.—The Official Narrative of the successes at Arras and the capture of Carency States that the French attack at the outset was an absolute holiday owing to the magnificent power of the artillery preparation. Over twenty thousand shells of all Calibres were showered on Carency in three hours and our new trench mortars leveled wire entanglements with tons of melinite. Then French infantry with incredible dash carried three lines of trenches and entered Carency in spite of orders to the contrary. Everywhere the German defences brisled and the utmost scientific advantage was taken of the ground. During the next two days the French soldiers again attacked in this region and again reached beyond the points intended. Carency was now enclosed in two pincers but a wooded hill and a vast quarry completely organised as a fort remained assisted by artillery. The Germans on the hill were crumpled up but the quarry was a stiffer business. Nevertheless men were literally aflame with the determination to conquer and the Germans after two hours surrendered.

Mathematical Gunnery.

The German officers complimented the French General on their mathematical gunnery and the irresistible dashes of their infantry.

The French captures amounted to a thousand prisoners with guns, Howitzers, Quickfingers and tons of ammunition.

Allies' Progress Maintained.

Trenches Captured.

LONDON, May 15. PARIS.—A communique says that northward of Arras fighting continues in a similar manner to last night's, and we progressed five hundred metres towards Souchez. There has been violent reciprocal bombardment on this front.

A French Statement.

LONDON, May 16. PARIS.—Last evening's communique said:—We defeated the enemy north of Ypres, capturing several trenches in front of Hetsas and a portion of Steenstraete. We took fifty prisoners and three machine-guns. The battle north of Arras continued. We continued our progress.

A Paris Bulletin.

LONDON, May 16. A Paris communique says:—Germans made three counter-attacks at Steenstraete. The third was at dawn and was most violent but all were repulsed with heavy losses. We captured six machine guns and a mortar. The British last night northward of La Bassée captured several trenches. Fierce fighting continues in the region of Notre Dame De Lorette. We progressed by hand grenade fighting. The enemy vainly attempted to retake the houses at Neuville and was also unable to take the trenches outside the village.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Germany's Extravagant Claims Unfulfilled.

Important Developments Expected.

ALLAHABAD May 15. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The Great German offensive east and west is beginning to exhaust itself, while the enemy's extravagant claims of victory are unfulfilled. The general situation is good.

After tremendous fighting, the Russian retirement in Western Galicia has been well carried out. A large German army is committed to the Galacian campaign at a time when this dispersal of force is most unsound. Only a great victory will compensate for this. Germany has staked everything thereon and there is no indication of her obtaining one. An important development may be expected. (Censored.)

Russian Withdrawal From Hungary.

Unofficial Report.

LAHORE, May 16. The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables:—Unofficial telegrams from Petrograd indicate that the Russians have effected an orderly withdrawal from Hungary.

TURKEY.

THE DARDANELLES.

Converging Advance Against the Turks.

LAHORE, May 16.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 14th May: Reports from the Gallipoli Peninsula clearly show that the allied troops are making a converging advance against the Turks in the neighbourhood of Kiritria from an extreme southern point from somewhere near the Narrows and from Sulvar Bay. Some official telegrams indicate, if correct, pressure of another allied force further north, perhaps near the town of Gallipoli, or even Bulair.

ITALY.

Pro-War Demonstrations in Italy.

Significant Scenes.

LONDON, May 15.

There has been great pro-war demonstrations throughout Italy. Signor Salandra, while driving through Rome, has received ovations from civilians and soldiers.

The well-known Reichstag Deputy, Herr Erzberger, was mobbed in the streets.

The Political Crisis.

The latest telegrams state that Signor Giolitti's manoeuvres caused a crisis and put the country into a state of upheaval, and it is generally asked what Giolitti will do to help the situation.

It is reported that the King has refused to accept the resignation of Signor Salandra.

Italian Cabinet's Resignation not Accepted.

Cheering Crowds Round.

The British Embassy.

(LATER)

LONDON, May 16.

ROME.—The King has refused to accept the resignation of Signor Salandra. The entire Ministry will remain in office.

There are great popular rejoicings in Rome and the city is decked with flags. Crowds are continually visiting Signor Salandra's House and giving him an ovation and cheering crowds surround the British Embassy.

AUSTRIA.

Sinking of the "Lusitania."

Impression at Budapest.

ALLAHABAD, May 16.

The "Morning Post's" correspondent at Budapest says a good impression has been created by the fact that the "Lusitania" was sunk near the land with the express purpose of enabling passengers to escape, so that no passenger should be killed.

AUSTRALIA.

The Heroism of Australians.

LONDON, May 16.

The special correspondents who have arrived in Athens say that the heroism of Australians is unique in the history of modern war.

PORTUGAL.

Great Events in Portugal.

Ex-Premier Assassinated.

LONDON, May 16.

MADRID.—Information received by the Ministry of the Interior, despite official reserve, indicates grave events in Portugal. Communications are reported to have been cut and revolts to have broken out at Coimbra, Oporto, Santarem and Lisbon. It is believed that a Commune has been established at Lisbon. It is reported that the ex-Premier Senhor Affonso Costa has been assassinated. All this is given under reserve.

TELEGRAMS.

LATER.

LONDON, May 16.

MADRID.—Official despatches from Lisbon state that the movement was led by a squadron on the Tagus, which bombarded the city, doing considerable damage and inflicting many casualties. Private messages say that the commander of the cruiser "Vasco de Gama" has been murdered, and that the garrison of Lisbon is loyal to President D'Arriaga.

UNITED STATES.

A Great German.

Asked to Leave the States.

LONDON, May 16.

WASHINGTON.—Herr von Dernburg is leaving the United States apparently as the result of a hint from the State Department, where some of his remarks are regarded as undermining the loyalty of German Americans.

Von Dernburg Requests a Safe Conduct to Germany.

(LATER.)

LONDON, May 16.

WASHINGTON.—Herr Von Dernburg has asked for a safe conduct from Britain and France.

American Note to Germany.

Illegality of Submarine War on Merchantmen.

LONDON, May 15.

The text of the American Note to Germany bears out the forecasts which have been made of it, but its tone is even firmer than was hitherto indicated. In holding Germany to strict accountability it emphasises that it is manifest that submarines cannot be used against merchantmen without an inevitable violation of the sacred principles of justice and humanity and acknowledged international law. Americans sail the high seas in confidence that the United States Government will sustain them in the exercise of their rights. The Note points out with reference to the advertised warning, the surprising irregularity of such communications from the German Embassy.

The Government's Determination.

The Note concludes:—The German Government will not expect the United States to omit any word or act necessary for the performance of its sacred duty of maintaining the rights of the United States and its citizens and safeguarding their free exercise and enjoyment.

The firm note of the United States.

SIMLA, May 16.

The United States Government is a restrained but firm note to the German Government on the "Lusitania" and other incidents involving loss of American lives emphasises the impossibility of employing submarines in the destruction of commerce without disregarding the rules of fairness, reason, justice and humanity, which all modern opinion regards as imperative. The Note points out that American citizens are within indisputable rights in taking ships and travelling wherever legitimate business calls them and it is contended that no warning that an unlawful and inhuman act will be committed can possibly be accepted as an excuse or palliation of that act or as abatement of responsibility for its commission. The United States Government expects the German Government to disavow the acts whereof the United States of America complains and make reparation and take immediate steps to prevent recurrence of anything so obviously subversive to principles of warfare. (war cable to the Viceroy).

The "Lusitania" Affair.

Arbitration not Satisfactory to America.

LONDON, May 16.

High American circles declare that arbitration will be unsatisfactory unless Germany suspends submarine warfare on merchantmen.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Secretary of State's Message.

Considerable French Success Near Arras.

SIMLA, May 15.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated 14th May:—North of Arras the French have won a considerable success in carrying by assault the entire village of Carency. The enemy throughout the night offered desperate resistance in a labyrinth of blockhouses and trenches, but at dawn on the 13th the French were completely masters of the position, and later made further progress to the north, capturing Ablain Saint Nazare. North of Neuville the French also won some hundreds of yards of ground, and in the village itself the Germans had been driven house by house to the northern edge. Very violent counter-attacks by the Germans on Notre Dame de Lorette were beaten back.

British Line Destroyed and Re-established.

Sir John French reports that fighting east of Ypres continues, the Germans subjecting our line to violent bombardment, which in places destroyed some of our trenches, causing temporary re-adjustment in the line, which has been, however, completely re-established.

General Joffre Congratulated.

General Joffre has received a warm congratulatory telegram from the Minister of War on the success gained.

TELEGRAMS.

The British Battleship "Goliath" was torpedoed on Wednesday night in an attack by destroyers when protecting the French flank just inside the Straits of Dardanelles. About 500 lives were lost. The British submarine has penetrated the Sea of Marmora and sunk two Turkish gun boats and a large Turkish transport.

A crisis has occurred in Italy the Government having resigned on the ground that it does not possess the unanimous assent of the constitutional parties regarding its International policy. The King has reserved his decision. Much excitement prevails in Rome.

German Advance In Galicia.

Germans Nearing Przemyśl.

SIMLA, May 15.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of States dated 14th May:—

On the eastern front the Germans advance in Galicia is not yet checked, and according to a Berlin official report, the Germans have reached Dabiecko, which is only 17 miles from Przemyśl, and the Russians have evacuated their positions north of the Vistula.

Successful Russian Offensive.

Austrians Pressed Back.

In eastern Galicia the Russians' offensive on the right bank of Dniester is meeting continued success, and the Austrians are being pressed back into Bukovina in the Baltic provinces.

German Offensive in Baltic Provinces.

The Germans have begun the offensive with large forces in the region of Shavil attempting to re-take that centre. Their attacks were repulsed, but fighting continues.

War Cable to the Viceroy.

Germans Approaching Przemyśl.

SIMLA, May 16.

The Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State dated 15th May:—A German official report states that the German advance guard is before Przemyśl and that both on the right and the left flanks the Russians are retreating before them. A Russian report also acknowledges that their troops are withdrawing and states that they are successfully concentrating on the river San with the object of occupying a shorter front but while the Russians continue to retreat in the west they continue to progress in Eastern Galicia and the Austrians along a front of 88 miles westward from the Rumanian Frontier have been driven back into Bukovina and across the river Pruthi. Russian Cavalry have broken through their front and a vigorous pursuit continues in conditions particularly favourable to the Russians. In the Baltic Province the battle continues in the region of Shavil without any definite results.

Russians in the Caucasus.

The Russian army of the Caucasus are now well over the Turkish frontier and is fighting in the direction of Van and to the south of Tutakh forty miles from the Turkish borders.

The Western Theatre.

Progress of operations on the western front is hampered by rain but the French have carried on their attacks capturing several trenches to the south west of Souchez 5 miles to the west of Lens and have made progress in other directions.

The "Goeben" in the Dardanelles.

The "Goeben" appeared in the Dardanelles but on being nearly struck by a shot from the "Lord Nelson" retreated.

Loyalty of Indian Troops.

Reward for Fidelity and Courage.

SIMLA, MAY 15.

At a parade held at Meerut on 4th May 1915, the G. O. C. Meerut addressed the troops of the garrison in the following words:—

Indian Officers, Non-commissioned Officers and men.—Eight days ago the troops in the garrison paraded to hear the promulgation of the sentence of death passed on four men for joining in a conspiracy to mutiny. To-day this parade is held for a different purpose. The Government is ready to punish the mutinous and the loyal, so also is the Government at all times ready to reward the loyal and the courageous. Owing to the fidelity and courage of Lance Dafadar Nadir Khan and Dafadar Bari Gul Khan of the 12th Cavalry the conspiracy which resulted in the sentence to death of four men, two of the 12th Cavalry and two of the 128th Pioneers, and the arrest of an important Civil conspirator was brought to light.

Therefore I now introduce to you Jamadar Nadir Khan and Jamadar Bari Gul Khan, whom the Government has promoted to the Commissioned rank. The Government will continue to punish the guilty and reward the loyal. I am directed by His Excellency the Commander-in-Chief to tell you that he had heard with pleasure of the good conduct of the large majority of all ranks of the 12th Cavalry and of the 128th Pioneers, and that he is truly confident, now that the guilty have been removed, that they will always maintain the good name and the honour of their Regiments which have hitherto been so distinguished.

Traffic Values of Cotton Goods.

To be Revised in February Every Year.

SIMLA, May 15.

The Government of India have now decided that the traffic values of cotton goods fixed under Section 7 of the Cotton Duties Act of 1896 (2 of 1896) all in future be revised annually in the month of February instead of as hitherto in the month of December and that the revised

TELEGRAMS.

rates shall take effect from the 1st March each year. The Government of India however reserve the right to revise the valuations at any period in the event of a material fluctuation occurring in the prices of cotton goods.

Appeal To Medical Practitioners.

SIMLA, May 15.

With reference to the appeal of the Director-General, Army Medical Service, War Office, to medical practitioners under forty years of age to take temporary commission in the Royal Army Medical Corps for duration of the war, the Director of Medical Services in India, Army Headquarters, Simla, will be glad to receive applications from European gentlemen resident in India. Passage to England for those accepted will be arranged.

CALCUTTA.

Scientific and Industrial Educational Council
Eleventh Annual Meeting.

CALCUTTA, May 15.

The 11th Annual Meeting of the Central Council of the Association for the advancement of scientific and industrial education of Indians met this afternoon at the Town Hall. The Hon. Dr. Deviprasad Sarvadhikari, vice Chancellor, Calcutta University, presided.

The report showed that 130 students of this Association had returned after finishing their studies in foreign countries and one hundred of them are now employed. One hundred and eight students are in foreign countries and two of them are in Berlin. This year the Association is sending twenty students, twelve to England, seven to America and one to Japan.

Resolutions were adopted urging the Government to grant concessions in railway freights for transport of raw materials as well as articles manufactured in India. It also requested the Government to take steps for allowing people on seashore to manufacture salt for home consumption, to erect buildings for the exhibition of articles manufactured in India, and to encourage the growth of indigenous industries by giving preference to Home-made goods.

S. P. C. A.

Stringent Measures Adopted.

CALCUTTA, May 16.

The Government of Bengal has issued the following press communique:—The question of adequacy of measures in force in Calcutta for the prevention of cruelty to animals has recently been brought to the notice of the Government from several quarters. There can be no doubt that notwithstanding the vigilance under the provisions of the Prevention of Cruelty to Animals Act of 1890 much cruelty to animals is still practised, particularly on beasts of burden in Calcutta.

The Governor in Council has accordingly appointed a Committee to consider the whole question with special reference to the undermentioned points:—(1) Whether any changes are necessary in the existing law and bye-laws relating to prevention of cruelty to animals, and (2) how public and private agencies can most effectively co-operate in the enforcement of the law on the subject. The Committee will consist of a President and nine members including three representatives of the Calcutta Society for the prevention of cruelty to animals, the Hon. Mr. Justice Beachcroft, President the Hon. Mr. C. F. Payne, Chairman, Corporation of Calcutta, Mr. A. W. Watson, Secretary to Government in the Legislative Department and Secretary to the Bengal Legislative Council, Lieutenant R. Clarke, Officiating Commissioner of Police, Calcutta, Colonel A. Smith, Principal Veterinary College, Mr. E. H. Keays, Presidency Magistrate, Calcutta the Hon. Rajah Dinendra Narayana Ray, Maulvi Abdul Kasim, Hon. Fazlul Hug, Babu Ram Deo Chukani and Mr. A. J. Pugh, Members.

A Constable Gets Five Months.

For Taking Rs. 5 as Bribe.

CALCUTTA, May 15.

Sheik Barafal a constable attached to the Collin Thana was charged before Mr. Camell with accepting on the 19th April Rs. 5 illegal gratification from two carters as reward for forbearing to proceed in cases against them. The carters were arrested for obstruction and were released and directed to appear on April 19th. The case for the prosecution was that on the arrival of the carters at Court on that date the accused proposed that if they promised to pay him Rs. 5 he would see that the cases against them were struck off. The carters waited outside the Courtroom At about noon the accused returned and saying that he had had the cases struck off demanded the reward of Rs. 5 and as the carters had only a ten rupee note they accompanied the accused to a Marwadi's shop in Collin Street. Here the accused changed the note returned Rs. 5 and retained Rs. 5 for himself. Thereupon the carters departed. It appears that the case came on before an Honorary Magistrate and as the carters were said to be absent warrants were issued against them returnable on the 26th April. When arrested they charged (both at the time of arrest and at the Thana) the accused with having received Rs. 5 as illegal gratification. His Worship in sentencing the accused to five months rigorous imprisonment said, I have not the slightest doubt that the accused did receive Rs. 5 from the carters as illegal gratification namely as reward for having, as he represented, had the cases struck off in pursuance of a previous agreement to that effect. I find him guilty under Section 161 I. P. C. The offence is a scandalous one and requires severe punishment. I welcome this opportunity of referring to a relevant matter to which I have on several occasions referred in Court. In a suspiciously large percentage of petty cases the following occurs:—The accused is absent on the first day of hearing and then a warrant is issued on representation by the complainant that it can be executed on the returnable date. It is stated for the complainant that the accused cannot be traced and the case is struck off. It is impossible for a trying Magistrate for want of time

TELEGRAMS.

and material to enquire into these matters and the procedure works almost automatically but I would draw the attention of the Police authorities and the Society for the prevention of cruelty to animals to these occurrences for such action or enquiry as they may think fit.

Suicide due to Unemployment.

CALCUTTA, May 17.

On Sunday morning the body of Mr. E. G. Drysdale was found at the Continental Hotel with a bullet wound in his head. The deceased had good connections and was employed on a tea estate at Tipperah for some time and it is surmised that he committed suicide as a result of unemployment pressing on his mind.

Sir. E. Cable's Son Killed.

CALCUTTA, May 15.

The only son of Sir Earnest Cable was killed in action in France on the 9th instant. He was a Lieutenant in the 2nd Rifle Brigade.

BOMBAY.

Molesting A Lady Passenger.

Accused Fined in M. S. M. Ry. Case.

POONA, May 15.

In the case in which Doolichand Oomajee, a Marwadi, was charged with molesting Mrs. P. Ross, an Anglo-Indian, when travelling by train between Miraj and Budgaon stations on the M. and S. M. Railway, Major Lyon, Cantonment Magistrate, Belgaum, sentenced the accused to pay a fine of Rs. 50.

The Sinking of the Harpalyce.

Bombay Parsee a Victim.

BOMBAY, May 15.

Among those who lost their lives through the sinking of the steamer "Harpalyce" by a German submarine was Mr. Framji M. Chapkhanawalla of Bombay, who was the Fourth Engineer. Mr. Chapkhanawalla had only just been appointed to the post and had been on board but seven hours when the ship was torpedoed.

Marathi Literary Conference.

Sitting at Bombay.

LAHORE, May 16.

The Marathi Literary Conference, which was started seven years ago with the object of raising the tone of Marathi literature, held its eighth session to-day in Bombay, when there was a large gathering from various parts of the Presidency. The chair was taken by the Chief of Miraj, who, in his presidential address, urged on those present the necessity of producing literature which would conduce to the moral and religious advance of the Marathi-speaking community. Messages were read commending the objects of the Conference, from the Gaekwar of Baroda and Mr. Dadabhai Naoroji.

Among the resolutions passed was one of support to the British Government in the war and expressing indignation and abhorrence at the outrages which had been committed by Germany.

It was also decided to send the following message to the armies of the Allies:—"For you who are fighting the cause of civilisation this Conference expresses its heartfelt admiration and prays to God for the success of your arms".

PUNJAB.

A Hero of the War.

Punjab Government's Recognition.

LAHORE, May 15.

The following notice is published in the "Punjab Gazette":—

The Lieutenant-Governor has received with deep regret information of the death in France of Mr. Geoffrey Gordon of the Indian Civil Service an Assistant Commissioner in the Punjab. Mr. Gordon was a promising officer of nine and a half years' service and a keen volunteer, who for the last five years had held a commission in the Punjab Light Horse as Lieutenant and Captain. Being at home on leave at the outbreak of the war Mr. Gordon at once volunteered for active service and was attached with the rank of Lieutenant to the 14th Royal Lancers, with which distinguished regiment he served throughout the campaign in Belgium and France until he met his death in action on the 30th April.

Mr. Gordon has not been spared to complete a career which was so full of promise, but he himself would have wished for no nobler termination to it than to fall in the service of his country.

The Lieutenant-Governor believes that his brother officers in the Punjab Commission as well as his comrades in the Punjab Light Horse will join him in mourning the loss of a gallant officer and a fearless gentleman.

SOUTH INDIA.

Dancing Girls, Liquor Bars and Gambling
Tables.

To be Excluded from Public Functions in Mysore.

BANGALORE, May 17.

In reply to memorials from certain residents of the City and the Civil and Military Station, Bangalore, representing that the opening of liquor bars and gambling tables and nautees by dancing girls in connection with Industrial and other Exhibitions in the State having the object the education of people, were opposed to public sentiment, the Government of the Maharaja of Mysore agree with the substance of the representations made in the memorials and have requested the Presidents of District Boards and Municipalities and other public functionaries to exclude these forms of entertainment in future from programmes of such important functions organised by them.

(4వ పేజీ తరువాయి)

గ్రామంబు నిమిషములకు. ఈ గ్రామంబు సగమునందు ముప్పాతికకు పైచిలువవలయునని కోరగా, ప్రవృత్తి పత్ర తీర్మానకారణముతో ప్రభుత్వమునా రాజకీయము నిరాకరించిరి. కాని, యప్పుటినుండి సుమారు కేంద్రముల వైపున ముందుట తప్పి కరము. ఈ గ్రామంబు నిమిషములకు చక్కగ గమనింపబడుచున్నది. ఇందుకని ప్రత్యేకముగ నొకయుద్ధాగ్రహణ నియమించిన నలయునని సూచన అంగీకరింపబడెను. రైల్వేలను నిర్మించు ఉద్ద్యమమున జల్లాబోర్డులకు ధనసహాయము చేయవలెనను ప్రస్తావన సూచింపబడెను. అట్టి అప్పును దొరతనము వారి యొద్దనుండి పొందుటకు ప్రైవేటు కంపెనీలకుం బె జల్లా బోర్డులకు ఎక్కువ హక్కు గలదు. ఈ బోర్డులకు ధన సహాయముచేయు భారము గవర్నమెంటు వారి మాపుల మీద నున్నది. దీనిని చక్కగ నాలోచించుట యుక్తము.

స్థానిక స్వపరిపాలనా పద్ధతిని వ్యాపింప జేయు విషయమై ఇండియా దొరతనము వారికిల సుప పాదించిన తీర్మానమునందలి వివరణములు ప్రజలకు చాల ఆకాంక్షానుజ్వలము కలిగించెనని నుడివి పంతులు వారంబులకు కారణములను వివరించుచి, భారతీయప్రతిజ్ఞామూలముగాక, ఆంగ్లో-ఇండియన్ పత్రికలను ఆ తీర్మానమునందలి లోపములను ఆక్షేపించినవని తెలియబడిన విషయము, పట్టికల కర్మములను గురించి యీ క్రింది యభిప్రాయములను వెల్లెచుచు సర్కారు యద్వైగములకు భారతీయులను నేమించు విషయమున కొన్ని లోపములు గలవు. వానిని తొలగించి, వారి జీతములను, వారి భావ్యభివృద్ధిని గమనించుటకు ఆధికారులను కొరవలసి వచ్చెను. పట్టికల వర్క్సు డిపార్టుమెంటు, స్టేటు సెక్రెటరీగారి యనుమతితోడ, సరసింపబడి, ఆ యిలాకా ఉద్యోగముల జీతములు మొదలయి విషయములందు వారికి మేలుకలుగునట్లు సూచనముగ నేర్పాటులు చేయబడినవి. ఈ జేజీయోద్యోగముల హక్కులను కొరవలించి టెం

చేరి ఇంజనీయరులను యూరోపునుండి రప్పించి యెక్కువ తమల నిచ్చి నియమించు పద్ధతి నిర్వహణ చేయవలెను. ఈ యిలాకాలోని చిల్లర యిలాకాలోనూడ సరసింపబడి ప్రవేశపెట్టబడు చేయబడిన ప్రయత్నములు కొంతవలకు విషయము గాంచినవి. జాడిషియలు యిలాకాలో ప్రావిజ్ షియలు కాఖయందలి యిప్పటి యుద్ధాగ్రహణ సంఖ్య 1880 వ సంవత్సరమున నిర్ణయించబడినది. వ్యాజ్యముల సంఖ్య వివరముగ హెచ్చినందున తాత్కాలికపు అనసరములనుబట్టి మరొకందకు నియమించబడిరి. ఈ యిలాకాయంతయు సేవలకే సరసింపబడి యుండ వలసినది. డిస్ట్రిక్టు మునరములకు, సబ్ జడ్జిలకు జీతములకు హెచ్చించవలసిన అవసరముగలదు. ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. మేజిస్ట్రేట్ల యిలాకాలోని ఉద్యోగముల జీతములను పొడిగించుచు సరసింపబడి చేయబడినవి. మున్యురు సబ్ మేజిస్ట్రేట్లు ఉద్యోగములకు సేవల కిరువది రూపాయల వేతనముతోగాక మండు చులజీతముతో సర్వీసులో చేరి వృద్ధికివచ్చునట్లు చేయవలెను. మున్యురమునకు ఫలముగ ప్రారంభవేతనము రెండు రూపాయలుగ నిర్ణయించబడెను. కాని, వైయుద్యోగములకు సమర్థులను యోగ్యులను రాగలిగియుండుటకు చేయవలసిన యేర్పాటులు గురించి మరల ఆధికారులు ఆలోచించుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. రెవెన్యూబోర్డున కొక ఇండియను నియమించవలయునని సలహా మొసగుబడెను గాని, ఆయుద్యోగములలో ప్రావిజ్ షియలు సర్వీసు వారికిని యోద్యోగములలోని యింపబడలేదుగాన, భారతీయుని నియామకమునకు తామిచ్చు గించినను అట్లునియమించుటకు తమకు ఆధికారములేదని గవర్నమెంటు వారు చెప్పిరి. ఇండియన్ ఉద్యోగములకు సెక్రెటరీయల్ టెర్మిన్లు నియ్యవలయునని కోరబడెను. ప్రావిజ్ షియలు సర్వీసులోనుండువారికిని ఒక్క అండరుసెక్రెటరీ హోదా నిర్ణయించబడియుండెను; దానిని రద్దుచేయవలయునని ఆధికారులు వెనుకొనవచ్చును అలాగించిరి. ప్రావిజ్ షియలు యిలాకా ఉద్యోగములకు సెక్రెటరీ యుటుతోగాని, మరెవ్వరుగాని పూచీగల హోదాలకు నేమించరాదను దురభిప్రాయము దొరతనమువారికి కలిగియుండుట చాలచింతనీయము. క్రొత్తగా నే యుద్ధాగ్రహణ సేర్పాటు చేసినను ఆ యుద్ధాగ్రహణ ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు యిలాకాకే చేయవచ్చును. 1902 వ సం॥ ము మొదలు రెవెన్యూ సెక్రెటరీంటు ఉన్నతోద్యోగములలో నిండియును సంఖ్య తగ్గుచువచ్చెను. సెక్రెటరీంటు ఆఫీసుల హోదాలలో రెంటికి డిప్టి కలెక్టర్లు నేమించెదమనిదొరతనము వారు బాసనిచ్చిరి. సర్వీసులలో ఆఫీస్ టెంటు డైరెక్టరుల

హోదాకు యోగ్యులగు ఇండియనులను నేరుగనియమించుకొనవచ్చుననియు, సో అఫీస్ టెంటు డైరెక్టరులకు పనిచేయుటకు పెద్దవారికై సెక్యూరైటీ ప్రాముఖ్యమును వై యోగ్యుల నియ్యవలయునని కోరబడెనుగాని, దొరతనమువారు సంతకముగీ కారమునూచియు ప్రభుత్వ తరము నియ్యలేదు. స్వల్పజీతములుగల గ్రామోద్యోగములకు మేలుకలిగించవలయునను నట్లేతముతో జేయబడిన ప్రయత్నములు నిష్ఫలమయ్యెను. ఈ విషయమున దొరతనము వారు చూపిన స్వభావమును పునఃపరిచుకొని కావనిర్మాణసభయందలి ఆయద్యోగములకు సర్వీసులలో నొక రిట్యు. "ఎక్కువ జీతములగులవాడ కింకను ఎక్కువ జీతముల నియ్యవలసినది లేదు" సలహాను స్వల్పజీతములగులగి కచ్చదశలోనుండి వారి మేలుగోరి లేబరు సలహాకంపెనీలకు సెక్యూరైటీ త్రోగమని చెదరనిరి. ఇదినిక్కము. కడదిన రివెండ్ కాలముగ రెవెన్యూయిలాకాలోని సరసింపబడి ఎక్కువజీతములగుల వాడే అకౌంటెంట్లు మున్నగువారి విషయములను గమనించినవేగాని, గ్రామోద్యోగములగుల, గ్రామసాక్షుల వీరివిషయమును గమనించినవిగావు. జపానుపద్ధతి సమసరించి ఇండియానుండియు విద్యాకాలమునందలి (ప్రావిజ్ షియలు, సబార్డినేటు యిలాకాల) ఉద్యోగములకు తరీఫునుమిత్తము యూరోపునకు సంపుట ముక్తము సలహాను ప్రభుత్వము వారంగీకరించినవేగాని, ఆపద్ధతి ఆములలోనికి లేబడలేదు. అట్లుచేసినయెడల, పాశ్చాత్య ప్రభుత్వాలెక్కిన ఇండియన్ ఇన్ స్పెక్టరుల సెక్యూరైటీ సేవించి, లెక్కలేకయే యూరోపియనులను నేమించు పద్ధతిని మట్టుపరచుటకు వీలగును. అఫీస్ టెంటు లెక్చరరులు, ఆఫీస్ టెంటు ప్రొఫెసరులు వీరి జీతముల విషయములను కొన్ని గవర్నములు సమకూర్చబడినవి. కాని అవి సంపూర్ణముగ తృప్తిరేపించునవిగావు. ఈవిషయము మరల ఆధికారుల ఆలోచనలోనికి రాకమానదు. ఇన్ స్పెక్టరుల సంఖ్యను హెచ్చించుచు యమై యొకసీక్రము స్టేటు సెక్రెటరీగారియొద్దకు పంపబడియున్నది. ప్రైవేటు సెక్రెటరీయల్ టెంటులకు స్ట్రీప్ టెంటులకు ఫగిసు స్థాపించుట గవర్నమెంటు విద్యాకాలలోను, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలోను పండితుల జీతములకు పొడిగించుట, ఎరిమెంటెరిపాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతములను హెచ్చించుట అనువిషయములను గురించి చేయబడిన ప్రయత్నములు సఫలము లైనవి.

ధనసంబంధముగు విషయములు.

కానసభలో ధనసంబంధమున ప్రభుత్వమువారుకొనిన సూచనలను వినిపించుటకు గూర్చి నే నిసంబంధము కడపటి విషయముగా నుచుగోరెదను. ఇండియామంత్రి తన మతించి అవిషయము సభవారియెదుట వెల్లబడుకరకును ఎరిమెంటెరిపాఠశాలలకు ధ్యాయము కావలసియున్నను, కానసభలోను వారెమియును మాటాడుట కవకాశములేదు. ఈ సభ్యులకు దొరతనమువారు చేయవలసిన పెద్ద పెద్ద పనులసంగతి కట్టకడపటి యసభలోగా కానసభ్యులకు తెలియనే తెలియదు. ఆ కార్యములు సరసింపబడి వలసినవిగా నున్నను అప్పుడేమి చేయుటకును వీలుండనే యుండదు. కాన ఈ విషయమున చట్టము వార్చువలసియున్నది. మేముంటుని యుజ్జేషించుటలేదు. ప్రతిపాలనను ఆర్థికపరమిషయములను చూచునపుడు మేనేజర్లు తీర్మానములను ప్రతిపాలనను ప్రతిపాదించుచునే యున్నాము. దొరతనమువారు పరిపాలనా సంబంధములగు గృహములను నిర్మించుటయు నిర్మాణమునకు సభ్యులకు వ్యయము చేయకుండు జేసి ఆ సొమ్మును వైశ్యకాలము పాఠశాలలు నీటికాలులు మున్నగు ప్రత్యేకములగులకు పనులకింద వినియోగించునట్లు చేయుటయే మా ప్రయత్నము. ఉద్యోగములకు కార్యాలయములకు ప్రాముఖ్య నిర్మింపబడుట యవసరము కాదనుకాని ప్రావిజ్ షియోద్యోగములకు కార్యములు గాదనటులే యవసరము. కానీ ఈ విషయము నేనేకరంగాని తీర్మానములపహించింప జేసి, కొంతవరకు సమకూలముకలిగిరి. ఈ పనులలోకలుబోర్డులను చేయించవలసియున్నది. వారు వీనిని త్వరితముగ చేయించుటకున్నారగాన వీరికింద సెక్యూరైటీ మొత్తము నొసంగుటలేదని మరెయొకసూచనమును దొరతనమువారు చెప్పుచున్నాడు. గత సంవత్సరమునకంటే కార్యముల నిమిత్తము లోకలుబోర్డులను పునఃసంఘటించు నియ్యబడిన సొమ్ముగా 104 లక్షలు నిలవయుండి పోయినవి మాపించబడినవి. దీనికికొంతకాధానులేకపోలేదు. అయినను లోకలుబోర్డువారిచేతికిందగన్న యాంత్రికకాఖిల తగిసిపొంది విర్భువబడుచున్నది. ఈసొమ్ముసహాయముగ అనుకూలముగ నొ

సంగుట కనేక సూచనలు చేయబడినవిగాని దొరతనమువారు సంతకమువారి సూచనల నంగీకరింపదలచలేదు. వారియిష్టానుసారమే చేయబడుచున్నాడు. కొన్ని కొన్ని కాఖిలలో మితి విరిగివ్యయము మగుచున్నది. ఈవిషయమునగూడ సూచించితిమి. పోలీసు కాఖిలంద రాజధాని ఆగ్రానులో విశేషించి ప్రయత్నములగుచున్నది. పోలీసుకమిషనరులు రెండు లక్షలు వ్యయమును మరెంపు వేసిరికాని ప్రయత్నము గ్రామస్పందివ్యయముతో సహా 108 లక్షలు వ్యయముగుచున్నది. ఈవిషయమున పోలీసు కాఖిలలో మార్పుచేయబడినవియుట నేరములు వెనుకటి కంటే మెండగుచున్నట్లు ప్రవచించుచున్న సభ్యులకొంతకాలము పరిశీలించవలకు నిర్ణయమును తగ్గింపవలెనని దొరతనమువారు సరసింపబడిన గూర్చి వ్యయము పెరిగిపోయినది. ఈవ్యయమును తగ్గుదాని కనబడదు. వీరుచేయుచు వీరికను మితవ్యయములను గూర్చి ప్రజలు ఘోషింపబడి దొరతనమువారు విషయములను కనుంగొనుట కొకసంఘము నేర్పరిచిరిగాని ఆసంఘమువారు రసనకూలములగు సూచనలను చేయుచురను నవ్యుకములేదు. దొరతనమువారు వేసినలో కొండలకు బోవుచుండు చులన విశేషముగు వ్యయముగుచున్నదనుసంకల్పముగూడ ఛార్జింగుచునే యున్నది. మద్యాదులవలన వారాయము మితిమీరి వెరిగిపోవుచున్నది. దీనినిబట్టి దేశమును మద్యపానాదురభ్యాసములు మిక్కిలి పెరుగుచున్నవను మరెయొక యాంధోభ్యము కలుగుచున్నది. మితవ్యయకరమును ఆగోగ్యకరమార్పు భావనవిషయమున చెరసాలలో జరిగింపదగు చించితిమిగాని సూచన విధముగు భావనమున కలవావారగుటచే దొరతనమువారు మానూచల నంగీకరించాలకాలము పట్టినది.

కానసభ్యులుగాని వారివిమర్శ.

ఈతీయన కానసభ్యులు కానసభలలో పనిచేయుచున్నారు. ఇది ఎంతవరకా మోచింపబడినదిరా ప్రశ్ని యులే గమనింపదగుచును. కాని ఈ తీర్మానములను దొరతనమువారు సమకూలభావముతో వాదించుట లేదను సంప్రతి కలిగియున్నది. ఆకేక సూచనలకు ప్రభుత్వమువారు సావధానిగా కనబడియు వారి భూసాపితము చేసినవి సుప్రసిద్ధము. అనుభవజ్ఞులగు డాక్టర్లు వాయకులొకరు నడిచిరి. తీర్మానము లంగీకరింప బడినను ప్రావిజ్ షియలను మందరకును వాదించ వలసినదేగాని రద్దు చేసికొన గూడదని మరెయొక సూక్ష్మదృష్టిగల విమర్శకులు వ్రాసిరి. ఈ విషయమున పత్రికలును ప్రజలు గూడ నేకాభిప్రాయములే వెల్లడించిరి. ఈ కానసభ్యులు ప్రతిపాదించుచున్న తీర్మానములలోని విషయము లన్నియును దొరతనము వారకలంబించినవో అనబడుచున్నవో అనబడుచున్నవో యగు చున్నవి గాన వీనిగూర్చి ద్విష్టములగు చక్కని కాలయాపకముకరకముని ఆంగ్లోయిండియను లుచున్నాడు. దొరతనమువారి కొలువుగాన ఇకరసలములను మును జేద్దవెద్ద జీతములను పుచ్చుకొను చున్న వారు కొందరు ఈకానసభలోని చచ్చులు చాలదీర్చుచున్న సున్నవిగాన మేలు చేసవుటకే తీరికలేదను చున్నారు. కాని జేజీయోమూత్ర మిచ్చగ్యలను సాంతముగ తె నేకొక చాల విశూహము కలిగియున్నాడు. ఈ రి సుప్రసిద్ధములనుండియు కానసభ్యులు పాపాలన కష్టముని తమతొలిచిని ప్రశ్నింపి ఆకుగుచున్నాడుగాని పరిపాలనకష్టములగు విషయములను పూర్తిగ గ్రహించుట కవకాశమున్న రాజకీయసంఘ మియ్యది యును దేశము లేనకడకు గొప్పగోపముగానున్నది. మేముకు, ప్రత్యేకవాణిప్రాయాను కూలముగా నీ యున్నవిగాని ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యములను వాకి బోధించుటకు గినసంఘములు మందంతట తీగ్రాకనట్లు ప్రాకలసి యున్నది ఇట్లు ప్రయత్నము మాట్కల నెగియుండుట కలుకే అక్రమపరిపాలనను వీలులేకుండ పోగలదు. మేముకు సెక్యూరైటీల వాదములు మాకనుకూలములును ఒట్లు ప్రతి కూములుగానున్నవి. కీర్తి శేఖరుల అల్లె ఆల్లె ప్రతి హూములగాను తన స్నేహితుడగు మరెయొక నిమిషముల చెప్పిరి. "చాలకాలమునే వధికార స్వేచ్ఛము; యధాస్థితికి విముఖుడగు నే యుంటిరి నేనాయం ప్రత్యజించి సామాన్య ప్రజలలో గలవీ నిష్ఠులకు చెప్ప విషయముల న్నిటి వివర విషయము గాన గ్రహింపగలిగితి. అని నడిచియున్నాడు. ఆధిక యభిప్రాయమును మార్పుకొన లేదన్నారని మరొకరి. ఇట్టి భావము మారవలసి యున్నది. విభాగుగా పరిశీలించి కానసభలలోను పత్రికా సభాసభలయందు సుపన్యసింపించుటకు పక్షపాతే ఇట్ల తొలగిపోగలదు.

శ్రీధర్మయవేదాంతవర్ధనః— శంకరాచార్యుని
సం. 1890 సం. 11 రం. మార్చి నెల 22 తేదిన నీక్రైస్తవంబూ
యే పాపింపబడిన ఈ పాఠశాలయందు తర్కవ్యాకరణ
మాంసకావ్య నాటకాలంకారములు శంకరాచార్యద్రావిడవే
దముల తిద్వాన్యభాసములును ప్రతపన జేయబడుచున్నవి.
వర్ధనియందు సంబళ్ళములను పుచ్చుకొనక పోవుటయేగాక
చదువు కొనెడి దేశాంతర వీధి విద్యార్థులకు యథోచిత
సహాయము జేయబడుచున్నది. ఈసంవత్సర విశ్వవి
ద్యాలయ ప్రయత్నములకు సంసానమునకు, పరిశుభవర్ణనయొక
తర్కశాస్త్రమునందును మూడవశాఖయందు దుర్విద్యు
నన్యాయములందెఱుఁగినవర్ధన, అడ్వాన్స్ నెడ్ క్లాసులలోని 4
వర్గములకు, విద్యార్థి 1-కి నెలకు రూ. 3-0-0 వంతున 1915
జూలై నెల 1 వ తేదీ మొదలు ఏప్రిలు వరకు గవర్నమెం
టు సాగుల రీతుల (విద్యార్థి వేతనము) యిచ్చుచున్నది.

Dr. Umakanta Hazari Blood Specialist
164-1 Manicktola Street, (Beacon Square) CALCUTTA

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమమైనది.
 లో ప్రభావము వేలవలె విక్రయము.
 సీసా 1-కి 0.8-0 అణాలు మాత్రమే.

శలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
 నొప్పులు, కీళ్లబొట్టు, పక్షవాతము, వాపులు,
 గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
 అమృతమునంటి. మనాసనగలిగియుండును.
 చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి
 లోకలి నొప్పులు నలుతము పోగలవు.
 దీనిని విడవములలోగూడ వాడుచున్నారు.
 పంచభావచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలుగదు.
 అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డి.పి., 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిలా

ఇది వేదమునందలి ఋగ్వేదమునకు మరయునకల చర్మరొగములను బాగుజేయును. కీళ్లబొట్టు, పాతవాయువుబొట్టు,
 కనకబొట్టు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడికంటె
 ఖరబడు పట్టినగలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన తీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
 సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టుకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి (త్రాగు
 లకు మందు), నాగవల్లివైలము వైపుతకు మందు. ఈ రెండుకలిపి వెలరొగముకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గళక. ఫననవాడి, సం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

బొమ్మబిళ్లుల వగయిరా క్రమేషము.

వమ్మనమును నండులు యింకను కలిపు.

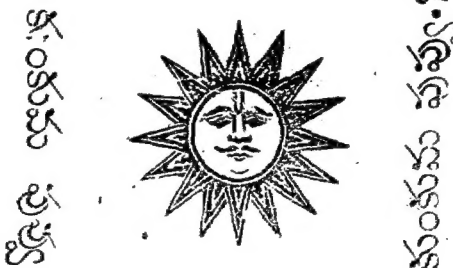
కేల్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14)

వీలూరు, కృష్ణాజిల్లా

కుంకుమపువ్వు

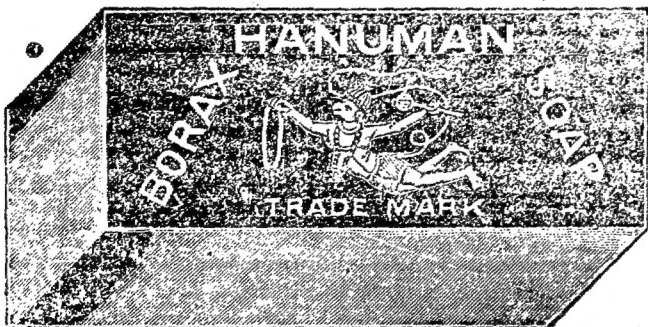

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
 మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
 ర్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లె మొదలగునవి
 ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

హనుమాన్

చర్మమునకు
 నాశ్యమును
 స్వచ్ఛముగా
 చేయును.

బొరకొనబ్బు.

ముఖమును
 యీసబ్బుతో ప్రతి
 దినము స్నానము
 చేయుచుండిన
 సౌందర్యము లేక
 కలుగజేయును.

ఎస్. రంగనాథం నెట్టి అండు బ్రదర్లు, మదరాసు.

బేగం సాహెబ్.

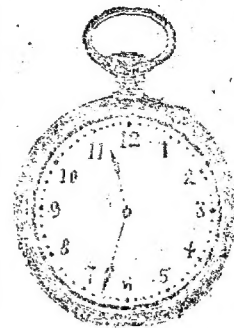

ఒక తూరి ఉపయోగించుట
 కలన వేదమునందలి యే
 భాగమునందు రోమము
 ను చెడుపులేక కుద్దుగాన
 దుంను. చర్మము యొక్క
 క్రిభావమైన రంగును కాల్చి
 పొగట్టుక చేయు (సోప్)
 ఇది ఒకే. వెల 3 బిళ్లుల వె
 ట 1-0-0 వి.పి. భర్త్యులు.

ధరలేక. దేశ హితము పోషింపజేయు.
 ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
 ఆంగ్లవైద్యవిషయమందు ఆయుర్వేదపద్ధతులయం
 దును మనకుగల అనుభవములన్ని సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య
 వైద్య విద్య
 ఆమ పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోషింపజేయి లేక
 ఉచితముగా పంపబడును:— రాజవైద్య నారాయణచేరేశ్వరజీ
 20 చీనాబజార్, మదరాసు.

నూతనముగా నచ్చి యున్నది.

బిట్ ఆర్. వాచ్.

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది
 వేడబొంబులీకబడతే చేయబడినది.
 తలగొడుగునే బ్రీముకూడా వున్నది.
 2 మామండర మోది. మిగుల క్రేస్తమై
 నది గానికారణముచేతనే యెబమా
 మామలేదు. బహుమానములు
 కన్నా గెడియూరముయొక్క పని
 చూచి గంతోషించండి.

సుందరమైన వాచిగొలుసు లేక సుందరమైన
 వాచి పెట్టెనమేతము వెల రు. 2-12-0 మాత్రము.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ

నెం. 7. కోప్ వెకటాచలయ్యార్ సందు,
 మద్రాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవికంటి ఒక మహాలిక. ఇది మే మన పూర్వ
 కాల అతిరహస్యపు బేషధము. దీనివైభావము కనుగొన
 లియున్న రాత్రి పయందబోవు సమయమున పుచ్చు
 కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివైభావము కనపడును. మూత్ర
 ద్వారములకు సంభవించేడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో
 రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరిచి నరములకు పటుత్వమును,
 వేదమునకు బలమును కాంతి నిచ్చును. 20 విధములగు
 మేహములకు మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవికం
 టిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీమై పురుషులు బాలురు వృద్ధులు
 అందరూ నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల
 కృద్ధాప్యము కలిగి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు
 కలుగును. వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పొట్టేజ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్. నాయుడు,
 (1-5-15) కలియుగ భీమ.

బంగ్లూ, గుంటూరు జిల్లా

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవి
 వలన అన్నము వచనముగును, జీర్ణకోశము క
 పన సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మల
 ము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-
 అమృతాంజనము డి.పి., చెన్నపే

"Anti"
 A nov
 treat
 affect
 and B
 as
 Ti
 Al